

Turpinās
«NOVADNIEKA»
abonēšana
2010. gadam!

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2009. GADA 1. DECEMBRIS ● Nr. 89 (7976) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Vidzemnieki un latgaļi — par amatniecības lomu tūrisma attīstībā

Ko darīt, lai tūristi tērētu vairāk naudas

27. novembrī Līvānos notika Vidzemes un Latgales tūrisma konference, ko rīkoja Latgales un Vidzemes tūrisma asociācijas sadarbībā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūru (TAVA). Konferences tēma bija «Amatniecības piedāvājumu loma tūrisma attīstībā Vidzemē un Latgalē». Ievaddaļā klātesošos, kas bija ieradušies no dažādām Latgales un Vidzemes pašvaldībām, sveica Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivodis. Konferences norisi vadīja Latgales reģiona tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētājs Jānis Rutka.

Turpinājums 4. lappusē.

● Tūrisma konferences «Amatniecības piedāvājuma loma tūrisma attīstībā Vidzemē un Latgalē», kas notika Līvānos, «Latgaļu tirgus» prezentācijā Žanna Vilcāne (no kreisās) un Silvija Smirnova piedāvā laukos ceptu rupjmaizi ar svaigi kultu sviestu.

Atbalstiet un abonējiet savu laikrakstu «NOVADNIEKS» 2010. gadam!

Turpinās laikraksta «Novadnieks» abonēšana 2010. gadam, un redakcijā ik dienas ierodas mūsu lasītāji, kas vēlas pasūtīt avīzi. Šādās reizēs cenšamies aprunāties ar saviem lasītājiem, pajautāt viņu domas par laikrakstu, uzklaut stāstījumu par to, kā klājas laukos, pilsētās.

«Novadnieka» lasītājs Jānis Šulte jau daudzus gadus uzskata sevi par rožupieti, lai gan abi ar dzīvesbiedri Solijānu nāk no Upmalas pagasta. Ieraugot viņu redakcijas durvis, nāca atmiņā agrākie gadi, kad vēl darbojās kolektīvās saimniecības un uzņēmumi. Jānis ne vienreiz vien redzējis savas fotogrāfijas vietējā laikrakstā, jo darba tikuma un centības dēļ bieži cildināts un saņēmis atzinības.

Laikraksts vienmēr mūsu mājās bijis. Vēl tajos laikos, kad pastāvēja Līvānu rajons, lasījām «Uzvaras Ceļu», stāsta Šultes kungs. Vēlāk izveidojās Preiļu rajons, tad lasījām «Leņina Karogu», bet pēcāk — «Novadnieku». Apkārtējie notikumi, aprakstītās pazis-

tamās personas, vietējie jaunieši — vai lielie laikraksti par to interesēsies un rakstīs? Tā jautā lasītājs un pats arī atbild — viņus jau tas neinteresē, tur pārsvarā politika un nebeidzamā reklāma. Tas kaitina, — ja es gribu iepazīties ar reklāmu, tad nopērku specializētu avīzi. «Novadnieks» turpretī stāsta par paziņām apkārtējos pagastos; par kādreizējiem darba biedriem.

Saprotama vēlme, jo Jānis Šulte līdz kolhozu likvidācijai kopsaimniecības Vanagos un Rožupē strādājis par galveno inženieri, darba stāžs 29 gadu garumā. Vēlāk bijis mehāniķis Līvānu kūdras fabrikā, kamēr «Dombrovska kungs pateica, ka es vairs nedrīkstu strādāt» — tā savu pavisam svaigo pensionāra statusu raksturo Šultes kungs. Protams, ka gribējies vēl strādāt, bet, ja reiz valdībai strādājoši pensionāri, kuri maksā nodokļus, nav vajadzīgi, var atrast nodarbi arī mājās un nelielajā piemājas saimniecībā, var atrast iespējas, kā sakopt īpašumā esošo mežu.

Kad ieminamies, lai lasītājs ko vairāk pastāsta par bērniem, runātāja acis manāms patiesi prieks. Vai maz vecākiem iedomājama lielāka laime, kā tas, ka bērniem dzīvē viss labi — iegūta izglītība, ir darbs, veidojas karjera. Juri tēvs bija iecerējis par savu pēcteci un lauku dzīves mantinieku,

bet dēls izvēlējies citu ceļu, tagad dzīvo Rīgā un ir nopietnā amatā Valsts policijā. Arī Kristīne studējusi jurispudenci un strādā Muižas pārvaldē. Mārtiņš beidzis Jūras akadēmiju, bet, kā tēvs saka, esot liels Latvijas patriots, zem svešu valstu karogiem nevēlējies kuģot, tāpēc absolvējis Rīgas Tehnisko Universitāti, pēc tam Latvijas Universitāti, bet tagad studējot doktorantūrā. Vecvecākiem lielākie prieki, kad Rožupē sabraucot mazmeitiņas — visas četras jaukas un talantīgas meitenes.

Valentīna Skutele no Preiļu novada Saunas pagasta Lielajiem Anspokiem, ieradusies redakcijā abonēt

«Novadnieku» visam nākamajam gadam, atzina, ka tā rīkojoties jau vairākus gadus. Kamēr darbojusies vietējā pasta nodaļa, abonementu nokārtojusi turpat uz vietas, bet kopš pērnā gada braucot uz redakciju, kur tas izdarāms ērtāk un lētāk. Pamudinājums laikraksta abonēšanai uz visu gadu savulaik bijusi «Novadnieka» redakcijas rīkotā pirmā balle lasītājiem, kuras dalībnieki bijuši arī Valentīnas kundze kopā ar dzīvesbiedru Pēteri.

Pensionāre stāsta, ka pēdējā laikā vecajiem ļaudīm jāapgūst visādi jaunie, piemēram, pensija tiekot ieskaitīta bankas kontā. Varētu jau pati saņemties un iemācīties rīkoties ar bankomātu, bet arī mazbērni nekad neatsakot, palīdzot tikt skaidrībā ar naudas lietām. Vienā ziņā bankas karte esot laba lieta, sak, ja makā nav skaidras naudas, tad, dzīvojot laukos, kāds latīņš tiek ietaupīts.

Divreiz nedēļā, «Novadnieka» iznākšanas dienās, uzmanīgi sekojot, kad Lielajos Anspokos ieradīsies pasta mašīna. Tad ar steigu dodoties uz pastkastīti pēc jaunās lasāmvielas. Pastnieks malacis, laikraksts tiek piegādāts regulāri un laikā, vienīgi pensiju izmaksas dienās, kad viņam vairāk darba, Anspokos iebraucot mazliet vēlāk. Skuteļu mājās kādreizējais Preiļu rajona, bet tagad pār-

novadu, laikraksts ir vienīgais abonētais preses izdevums, kur var uzziņāt pašvaldību jaunumus, izlasīt par pazīstamiem cilvēkiem, iepazīties ar televīzijas programmu. Regulāri «Novadnieka» lasītāji ir arī vīrs Pēteris un jaunākais dēls Imants, kas dzīvo kopā ar vecākiem. Vecamma lasīt drukātu izdevumu mudinot arī jaunākos mazbērņus, kuri gan spurojoties pretī un sakot, ka visas ziņas izlasāmas internetā.

Valentīna teic, ka abi ar vīru priecājosies par jauno paaudzi — saviem septiņiem bērniem un 16 mazbērniem. Vecākā meita Anna ar vīru Pēteri esot skolotāji Preiļos, arī viņi ne vienreiz vien «Novadniekā» ar labu vārdu pieminēti. Viņu dēls Alvis šoruden piedalījies šovā «Koru kari 2» Preiļu Rozā ziedu kora sastāvā. Un vēl taču dziedājuši arī kaimiņu puīši Dainis un Māris Skuteļi! Par katru no saviem bērniem un mazbērniem Valentīnas kundzei ir kas stāstāms, cik saticīgi un draudzīgi viņi ir savā starpā, kādi ir viņu panākumi mācībās un darbā.

Saglabāt optimismu un augstu vērtēt ģimeniskās saistes Valentīna Skutele vēl arī citiem «Novadnieka» lasītājiem. Sarunas nobeigumā vienoties, ka gan jau pienāks labāki laiki, kad kopā ar lasītājiem varēs vēl kādu plašu un jautru balli sarīkot.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Piebalgs būs ES attīstības komisārs

No Latvijas izvirzītajam komisāra amata kandidātam Andrim Piebalgam jaunajā Eiropas Komisijā (EK) iedalīts attīstības sadarbības portfēlis. Tādējādi jaunajā EK sastāvā Latvija būs atbildīga par vienu no nozīmīgākajām Eiropas Savienības (ES) ārpolitikas jomām — attīstības sadarbību. Vienlaikus Piebalgs būs arī Eiropas Komisiju Ārējo attiecību padomē. Šo padomi saskaņā ar Lisabonas līgumu vadīs Lielbritānijas pārstāve Ketrina Eštone. Premjers Valdis Dombrovskis uzskata, ka šis atbildības jomas uzticēšana Latvijas pārstāvim liecina par EK prezidenta Hosē Manuela Barrozu novērtējumu Andra Piebalga līdzšinējam darbam. Vienlaikus tā ir vēl viena iespēja stiprināt Latvijas atpazīstamību un redzamību starptautiskajā līmenī. Piebalgam un pārējiem 26 komisāru amata kandidātiem tagad būs dažas nedēļas laika sagatavoties iztaujāšanai par viņu kompetenci Eiropas Parlamentā (EP), kam pēc tam jāapstiprina visi 27 komisāri. Ja viss norisināsies gludi, jauno komisijas sastāvu EP vajadzētu apstiprināt februārī un pirms tam janvāra vidū varētu notikt komisāru noklausīšanās parlamentā.

ST pensiju neindeksēšanu atzīst par atbilstošu Satversmei

Satversmes tiesa (ST) pensiju neindeksēšanu atzinusi par pamatlikumam atbilstošu, TVNET informēja ST priekšsēdētāja palīdzība Lina Kovalevska. ST aprīlī pēc deputātu pieteikuma ierosināja lietu par 12. martā izdarīto pensiju likuma grozījumu iespējamu neatbilstību Satversmei. Izskatot lietu rakstveida procesā, ST atzina par atbilstošiem Satversmes 1. un 109. pantam 2009. gada 12. marta likuma «Grozījumi likumā «Par valsts pensijām»» 2. panta vārdus «valsts pensijas 2009. gadā pārskatītas netiek». ST spriedums stāties spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā «Latvijas Vēstnesis». Satversmes 1. pants noteic, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika, bet Satversmes 109. pants noteic, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos. Apstrīdētā norma paredz, ka 2009. gadā valsts pensijas netiek pārskatītas jeb indeksētas. Kā ziņots, ST skata lietu arī par pensiju samazināšanu. Ierosināta lieta par likuma «Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam» atbilstību Satversmei.

Politiskās partijas finansēs no valsts budžeta — 50 santīmus par vienu balsi

Nemot vērā partiju lielās rūpes par tautu, turpmāk katram balsotājam būs tās jāuztur. Politiskās partijas, par kurām iepriekšējās Saeimas vēlēšanās būs nobalsojuši vairāk nekā 2% vēlētāju, varēs saņemt finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem, paredz 23. novembrī Ministru kabineta komitejā akceptētais grozījumu projekts Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā. Grozījumu projekta autori uzskata, ka tādējādi tiks samazināta partiju atkarība no ziedotājiem, kuru intereses politiskās organizācijas vēlāk varētu censties īstenot. Tādējādi mazināsies partiju nelikumīga finansēšana un paaugstināsies partiju administratīvā kapacitāte, teikts grozījumu projekta anotācijā. Paredzēts, ka likumprojekts stāties spēkā jau 2011. gadā ar 10. Saeimas sanāksmi. Paredzētais valsts finansējums varētu dot iespēju partijām segt pašus nepieciešamākos partiju ikdienas izdevumus — atalgojumu darbiniekiem, partijas biroja uzturēšanas izmaksas un izdevumus par valsts uzlikto pienākumu pildīšanu, piemēram, attiecībā uz grāmatvedības prasībām. Ikgadēja valsts finansējuma ieviešana arī veicinātu partiju konkurenci, dodot iespēju arī tām partijām, kuras nav iekļuvušas Saeimā vai nav pārstāvētas Ministru kabinetā, sekmīgi funkcionēt apstākļos, kad tām strauji samazinās ienākumu apjoms. Ar grozījumu projektu likumā paredzēts iekļaut pantu, kas paredz, ka politiskajai partijai, par kuru iepriekšējās Saeimas vēlēšanās nobalsojuši vairāk nekā 2% vēlētāju, no valsts budžeta piešķirtais finansējums būtu 50 santīmi gadā par katru iegūto balsi. Valsts budžeta finansējums tiktu piešķirts uz četriem gadiem un izmaksāts, sākot ar nākamo kalendāro gadu pēc Saeimas vēlēšanām, veicot maksājumus četras reizes gadā.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.
Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

*Visas cerības, sapņi, mērķi un centieni pakļauti smagam
darbam. Jo centīgāk strādāsi, jo veiksmīgāks kļūsi.
Īsāka ceļa nav.*

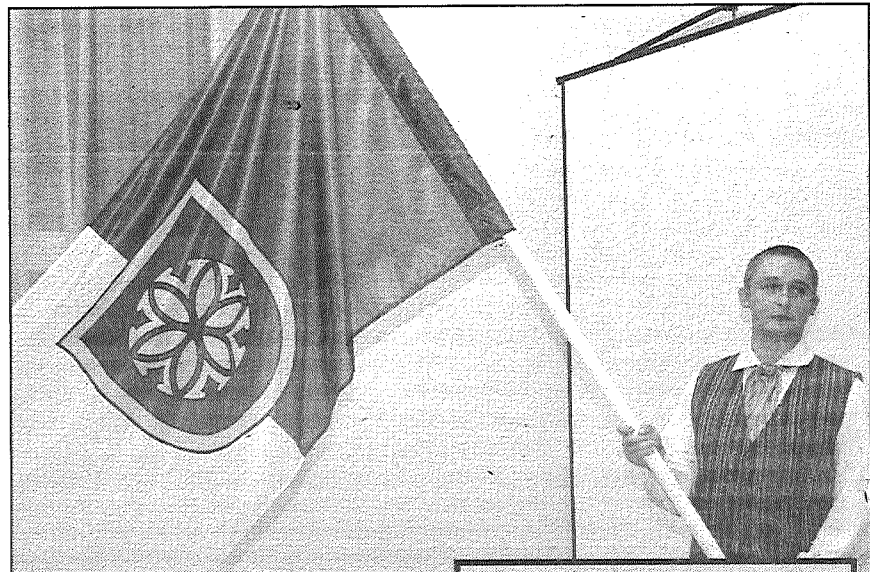
Riebiņu novadam apstiprināts ģerbonis un karogs

Ši gada 18. novembrī Riebiņu novada Stabulniekos, Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas svinību ietvaros, tika iesvētīts Riebiņu novada ģerbonis un karogs. Heraldikas komisija novada simboliku apstiprināja šī gada vasarā, «Novadnieku» informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Par vienotas novada simbolikas nepieciešamību diskusijas tika uzsāktas 2005. gadā. Sešām pašvaldībām — Riebiņu, Rušonas, Silajāņu, Stabulnieku, Galēnu un Sīlukalna pagastam — apvienojoties, tika izveidots jauns administratīvs veidojums — Riebiņu novads, kam bija nepieciešama sava simbolika un atpazīstamība citu Latvijas administratīvo vienību starpā. Līdz apvienošanās brīdim nevienam no pagastiem nebija sava ģerboņa, karoga vai logotipa, tādēļ tika pieņemts lēmums izsludināt konkursu par novada simbolikas radīšanu no jauna.

Pirmais mēģinājums bija 2006. gadā, kad tika organizēts konkurss par novada simbolikas izstrādi, taču iedzīvotāju piedāvātie varianti neguva atsaucību novada domē, kā rezultātā lēmuma pieņemšana tika atlikta.

2008. gada pavasarī tika izsludināts konkurss «Riebiņu novada logotipa — ģerboņa — karoga skīču ideju konkurss», kurā piedalījās astoņi autori ar deviņiem darbiem. Izveidotā konkursa komisija par uzvarētāju noteica dizaina biroja «Pieci ezeri» mākslinieces Kristīnas Popilas izstrādāto novada simboliku, kur tika atainotas Riebiņu novada teritorijā esošās Pastaru vēdzirnavas, kas ir vienreizējās ar to, ka ir vienīgās Latvijā rekonstruētās holandiešu tipa vēdzir-

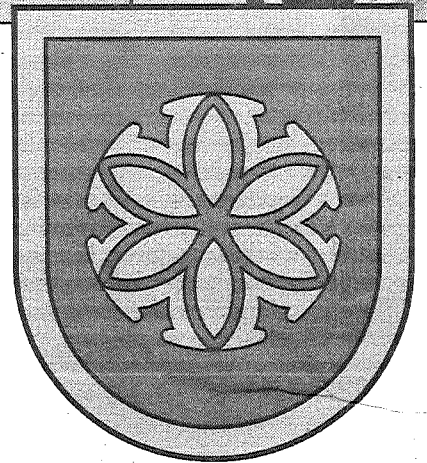

● 18. novembrī Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas svinības tika iesvētīts Riebiņu novada karogs un ģerbonis.

navas, bet simboliski tās ataino novadā esošos sešus pagastus, kas ir gatavi kustībai, rotācijai, attīstībai un darbam.

Apstiprinot konkursa uzvarētājus, nākamais solis — ģerboņa un karoga apstiprināšana Heraldikas komisijā. Šobrīd novada logotipā redzamas vēdzirnavas tika iekļautas arī ģerbonī un karogā, taču Heraldikas komisija noraidīja šos ģerboņa un karoga variantus, lūdzot izstrādāt jaunus.

Konkursa uzvarētāji — dizaina biroja «Pieci ezeri» — mākslinieki turpināja darbu, kā rezultātā tapa un 2009. gada 5. jūnijā Heraldikas komisijā oficiāli apstiprināja Riebiņu novada ģerboni un karogu (attēlā) un novada simbolika tika reģistrēta Ģerboņu reģistrā.

Jāpiebilst, ka novada logo ir saglabājis dzirnavu attēlus, savukārt ģerbonī un karogā ir redzama rozete — logu izgreznojums, kas sastopams Latgales teritorijā, tostarp Riebiņu novada teritorijā.

«Rudenāji» būs energoekonomiska sociālā dzīvojamā māja

Kamēr laika apstākļi ļauj, jāsteidz paveikt āra darbus. Ziemā varēs strādāt arī telpās, «Novadniekam» atzina Riebiņu novada Galēnos pie renovējamās sociālās dzīvojamās mājas «Rudenāji» sastaptie celtnieki no firmas SIA «Svente holding». Jau uzlikts jauns jumts segums, tiek siltinātas sienas un ierīkoti bruģēti celiņi.

Kā informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis, Galēnos kopš vasaras, kas tika parakstīts līgums, notiek ES projekta «Sociālās dzīvojamās mājas «Rudenāji» siltumnoturības uzlabošanas pasākumi» realizācija. Projektu atbalstījusi Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). 70% apmērā projektu finansē ERAF, 14% līdzekļu paredzēti no valsts budžeta dotācijas pašvaldībām, bet 16% finansējuma nodrošina pašvaldība. Tiks veikti būvdarbi par kopējo summu gandrīz 100 000 latu apmērā.

● «Rudenāji» pēc renovācijas ar siltām un gaišām telpām jau nākamā gada nogalē sagaidīs savus iemītniekus. Foto: A.Šņepsts

Sociālās dzīvojamās mājas «Rudenāji» renovācijas darbu ietvaros ir paredzēta apkures sistēmas ierīkošana, sienu siltināšana, bēniņu un pagrabu siltināšana un citi darbi, kas projekta mērķa grupai — sociāli mazaizsargātajiem iedzīvo-

tājiem — dos iespēju jau nākamā gada beigās dzīvot atbilstošos apstākļos. Tiks paaugstināta iemītnieku labklājība, savukārt pašvaldībai samazināsies ēkas uzturēšanas izdevumi, jo daudz mazāki būs arī siltumenerģijas zudumi.

Vidzemnieki un latgaļi — par amatniecības lomu tūrisma attīstībā

Sākums 1. lappusē.

Par tūrisma nozares jaunumiem informēja Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas pārstāve Marina Paņkova. Diemžēl pēdējā laikā, tiekoties ar nozares pārstāvjiem, biežāk sanācis runāt par negatīvo, teica referente, taču šoreiz vairāk pievērsšos iespējām, kādas ir tūrisma jomā, lai pārvarētu lejupslīdi. Pozitīvo rādītāju ziņā iepriekšējos gados tika apsteigtas kaimiņu valstis, bet arī tagad, krīzes laikā, kaimiņi apsteigti ar straujāku situācijas pasliktināšanos. Negatīvie nozares rādītāji šajā gadā ir divreiz lielāki nekā igauņiem un vienādi ar lietuviešiem, stāstīja Marina Paņkova. Samazināts valsts finansējums programmā «Tūrisma politikas ieviešana», arī nākamā gada budžeta projektā tai paredzēts ievērojams samazinājums. Taču ne jau ar valsts budžeta līdzekļiem tiek uzturēts tūrisms Latgalē un Vidzemē. Šajā nozarē plaši tiek izmantoti Eiropas struktūrfondu līdzekļi, un šīs iespējas aizvien palielinās. Tieši šajās dienās tiek atvērta Zemkopības ministrijas administrētās programmas ceturta kārta, kurā lauku tūrisma attīstībai atvēlēts kārtējais finansējums. Arī ar Reģionālās attīstības ministrijas atbalstu tūrisma nozares uzņēmēji var iegūt finansējumu tūrisma pakalpojumu piedāvājumu attīstībai. Piemēram, 50 miljonus eiro liels finansējums iegūstams Latvijas, Igaunijas un Krievijas kopīgajā pārrobežu programmā.

Marina Paņkova stāstīja arī par to, ka līdzekļu ekonomijas labad vasarā bija jāpārstrukturizē un jāoptimizē Tūrisma attīstības valsts aģentūra, taču tā tika saglabāta un darbojas pārveidotā veidā ar optimizētām funkcijām. Tiek izstrādāta jauna tūrisma mārketinga stratēģija, kas, salīdzinot ar iepriekšējiem, gan ir daudz profesionālāka. Ja vēlamies, lai tūristi pie mums iztērētu vairāk naudas, ir jāpanāk, lai tūristi šeit uzturētos ilgāk, tāds, vienkāršoti izsakoties, ir jaunās tūrisma mārketinga stratēģijas pamatprincips. Tāpēc ļoti daudz jāstrādā, veicot izmaiņas piedāvājumā. Daudz vairāk uzmanības turpmāk jāpievērš arī tam, lai Latvijas teritoriju vairāk apceļotu pašu valsts iedzīvotāji.

Ekonomikas ministrijas pārstāve informēja arī par to, ka sadarbībā ar tūrisma asociācijām ļoti aktīvi strādā pie izmaiņām normatīvajos aktos. Piemēram, kopš jūnija tūristu mitņu īpašniekiem vairs nav 24 stundu laikā iekšlietu iestādēm jānodod anketas par ārvalstu ceļotājiem. Bija liela cīņa, bet tomēr savu panākām, uzsvēra Marina Paņkova. Pašlaik tiek gatavotas izmaiņas attiecībā uz mājas apstākļos gatavotu alkoholisku dzērienu ražošanas un pārdošanas atļauju, tādā veidā piesaistot tūristus, kas, piemēram, vēlas nogaršot mājas tapušu kandžu vai vinu. Tiek izstrādāta komplekso pakalpojumu sniegšanas reglamentācija, veikta velomaršrutu sistēmas sakārtošana. Tas prasa daudz laika un saistās ar lielām birokrātiskām procedūrām, atzina Marina Paņkova. Notiek arī gatavošanās Latvijas 6. tūrisma forumam, kas paredzēts 16. decembrī.

Gan tautas tradīcijas, gan daba šeit Latvijā, Latgalē un Vidzemē ir tādas, kādu citās Eiropas valstīs vairs nav, tāpēc te ir pateicīga vieta tūrisma pakalpojumiem, taču jāspēj piedāvājumu padarīt baudāmu, pievilcīgu un konkurētspējīgu.

Ko grib tūrists, kurš brauc uz Latviju

TAVA direktors Armands Slokenbergs iepazīstināja ar tūrisma attīstības iespējām krīzes laikā. Šajā amatā viņš strādā pirmo gadu, bet, kā pats uzsvēra, šo laiku vēltis tam, lai pamēģinātu saprast un izpētīt to, kas daudziem ir pašsaprotama lieta, bet

● Divi saulrieti — katru vakaru, — uz šāda reklāmas plakāta fona ritēja Vidzemes un Latgales tūrisma konference Līvānos. Divi saulrieti, divi mēneši, divreiz vairāk zvaigžņu, jo tās atspīd Latgales ezeros kā spoguļi, — tāds ir Latgales tūrisma vilinošais piedāvājums. Attēlā: uzstājas Tūrisma attīstības valsts aģentūras direktors Armands Slokenbergs.

Foto: A.Šņepsts

viņam, jaunam darbiniekam tūrisma industrijā, tā bija mīkla. Es gribēju saprast, kas ir tas TŪRISTS, kas brauc uz Latviju, — kas viņš ir, ko viņš grib un kas viņam patīk, un ko darīt, lai viņš uz šejieni gribētu atgriezties vairāk un vairāk.

Kā tūristi izvēlas valsti? Pirmām kārtām, vērtējot pakalpojumu kvalitāti. Nākamais faktors ir kultūras pievilcība, un tikai pēc tam — cena. Amatniecība ir viena no kultūras sastāvdaļām, līdz ar to noteikti var runāt, ka tas ir būtisks tūrisma pakalpojuma elements.

Armands Slokenbergs savu stāstījumu balstīja uz Vācijas tūrisma tirgus pētījumu par to, kādas ir vācu tūrista vēlmes un prasības. Interneta vidē var ļoti daudz ko uzzināt par Latviju tūrisma jomā, var salīdzināt cenas, kādas par saviem pakalpojumiem te pieprasa, un jāsecina, ka atsevišķās vietās cenas ir arī zemas. Vācu tūrists tomēr vienmēr veiks izvēli, pamatojoties uz pakalpojuma kvalitāti, nevis uz cenu. Cena noteikti nav tas, ar ko var konkurēt, — konkurēt var ar kvalitāti. Latvijā tūrisma pakalpojumu piedāvātājiem jāorientējas uz to, ka cilvēkam vērtīgais ir pārdzīvojums un piedzīvojums, viņa iesaistīšana tūrisma produktā.

Novērtējumi, kādus tūristi snieguši starptautiskajā tūrisma portālā, kam ir 11 miljoni lietotāju, par Latvijā saņemtajiem pakalpojumiem, ir pozitīvi un labi. Ceļotāji, kas vairākkārt apmeklējuši Latviju, augstu novērtējuši šejienes iedzīvotāju viesmīlību, drošību (kas daudzus pārsteigusi, jo nezin kāpēc valda stereotipi, ka šajā pusē nav sevišķi droši), to, ka te nav tūristu burzmas, kā arī daudzas citas lietas.

Kādi tad ir šie tūristi, kas izvēlas savu laiku pavadīt Latvijā? Balstoties uz pētījumu par Vācijas tūristiem, tie ir cilvēki vecumā, sākot no 50 gadiem, kas apmierina savas individuālās intelektuālās vajadzības ar Baltijas reģiona apceļošanu, grib atklāt vēl nezināmo, aizpildīt «baltos plankumus» uz kartes. Šis tūrists savā dzīves laikā ir nopelnījis labus ienākumus vecumdienām, nav lēnu ceļojumu tīkotājs, bet nav orientēts arī uz luksusu un ekskluzivitāti. Viņi meklē iespēju izpētīt vēsturi un kultūru, neskartās dabas savdabību, dažādību, ko sniedz trīs Baltijas valstu kopīgais piedāvājums tūrisma, perfektu profesionālu organizāciju ceļojuma laikā, komfortu attiecībā uz naktsmitni, ēdināšanu, pārvietošanās veidu un apskates programmu, servisa kvalitāti, kas ir pamanāma ar saprotamiem un vispāratzītiem kvalitātes sertifikātiem. Tomēr Vācijas tūristu izpratnē

Latvija īsti nav reģions, ko būtu vērts apmeklēt atsevišķi, bet reizē ar visu Baltiju. Tūristam, kurš jūtas komfortabli savā valstī, jābūt ļoti iespaidīgam argumentam, lai viņš brauktu uz kaut kurieni un pavadītu tur 10, 14 vai pat 21 dienu. Ja nav, ko piedāvāt tik ilgam laikam, tad viņš izvēlas reģionu, kur viņam to sniedz un piegādā. Šāds tūrists vēlas sevi izsmalcināti palutināt ar vienreizīgiem pasākumiem, īpašiem ceļojumiem, pieķeras detaļām un emocionāliem pārdzīvojumiem, piemēram, dziedāšanai, koriem, apmeklēt arī prestižus objektus tūrisma jomā, lai varētu pateikt — es tur biju. Neskartas dabas izcili apskates objekti viņam ir vienā no pirmajām vietām, tāpat arī autentiskas tikšanās ar vietējo kultūru, iespēja izbaudīt autentisku Baltijas infrastruktūru.

Pētījums atklāj tādu lietu, ka tūrists, kurš ir bijis Igaunijā, zemāk novērtē Latviju nekā tas tūrists, kurš nav bijis igauņu zemē. Tūrisma jomā sniegtie pakalpojumi ir jāuzlabo vēl vairāk, lai nezaudētu šajā mikrocinā ar igauņiem. Jāuzlabo naktsmāju kvalitāte, iespējas iepazīties ar vietējo dzīvi, iedzīvotājiem, apgūt vietējās tradīcijas, uzsvēra Armands Slokenbergs.

Gribam strādāt bez aplinkus ceļiem

Latgales reģiona Attīstības aģentūras vadītājs Māris Bozovičs informēja par projektiem tūrisma Latgales reģionā, savukārt Apes novada domes priekšsēdētāja Astrīda Harju iepazīstināja ar to, kā kopīgi ar kaimiņu — Igaunijas pašvaldību — darbojas kopējā projektā, ar mājas apstākļos ražotu produktu attīstību veicinot vietējo uzņēmējdarbību. Klātesošie ar interesi uzzināja, ka, piemēram, Apes pašvaldībā katrā notiekošajā kultūras pasākumā tiek pieaicināti vietējie amatnieki ar saviem ražojumiem, tiek organizēti tirdziņš. Astrīda Harju stāstīja par kaimiņu pašvaldību Igaunijā, par tradicionālajiem tirdziņiem kaimiņu zemē, kas brīva no daudziem birokrātisku prasību valgiem, kādas ir Latvijā. Piemēram, te nebūtu iedomājams savu vietējo mājas ražojumu tirdziņš, kāds ir Igaunijas pilsētīnā, kur līdzās pārdod gan pašceptas kūkas, gan sivēnus, gan svaigi kautu puscūca gaļu, gan cepeti. Tāpat Igaunijā ir tirdziņi, kuros ievēl «Alus karali», kūku un siera karalienes, un tamlīdzīgi, bet balsošana notiek, visiem degustējot cienastus, bet pēc tam sastājoties dzīvajā rindā pie garšīgākās produkcijas ražotāja. Uzvarētāju noteic pēc rindas garuma. Apes

novada pārstāve pastāstīja spilgtu piemēru Latvijā valdošo normatīvu aktu un prasību birokrātijai. Kad Apē tika slēgta veļas mazgātuvē, vietējās frizētavas īpašniekam radās problēma ar dvieļiem, jo tos drīkst mazgāt tikai sertificētās vietās. Viņš lūdza atļauju dvieļus nodot bērnu dārzā veļas mazgātuvē, taču tai arī nav šāda sertifikāta. Tagad frizētavā uzlikts paziņojums, ka klientiem jāierodas ar saviem dvieļiem. Kāpēc mums vienmēr jāmeklē tādi aplinkus ceļi, kā apiet bezgalīgās prasības, un kāpēc mēs nevaram strādāt, lai šādi aplinkus ceļi nebūtu jāmeklē? — pamatoti jautāja daudzi konferences dalībnieki.

Konferencē uzstājās Vidzemes tūrisma aģentūras valdes priekšsēdētājs Raitis Sijs, kas informēja par dalību projektos. Vidzemes Augstskolas pārstāvis Andris Klepers sniedza ziņojumu par teritoriāli administratīvo reformu un tūrisma galamērķu mārketingu.

Uzstājās arī Nemateriālās kultūras mantojuma centra tradicionālās kultūras eksperte Linda Rubena. Latvijas Universitātes profesore Janīna Kursīte runāja par tēmu «Tautas vērtības un tūrisms». Par praktiskām lietām amatniecības piedāvājuma lomas celšanā tūrisma attīstībā stāstīja SIA «Linu māja» pārstāve Inese Delviņa, Mūzikas instrumentu dabnīcas pārstāvis Gunārs Igaunis, visus iepriecinot arī ar muzikālu uzstāšanos. Rihards Vidzickis no Vienkoču parka Ligatnē pievērsās aroda prasmju izmantošanai tūrisma produkta veidošanā.

Prezentēja «Latgaļu tirgu»

Pēc konferences oficiālās daļas, kas notika Līvānu kultūras centrā, dalībnieki devās uz Latgales mākslas un amatniecības centru. Te bija iespējams iepazīties ar Līvānu un Ludzas amatniecības centru sagatavoto un prezentēto «Latgaļu tirgu», kurā amatnieki rādīja, kā atraktīvi un aizraujoši piedāvāt savus darinājumus tūristiem, kā arī to tapšanas gaitu. Tika kults sviests, virpoti podi, kalta dzelzs, vērpta dzija un rādīti citi arodi. Šis prasmes demonstrēja Ludzas, Līvānu un citi Latgales reģiona amatnieki folkloras kopas «Turki» dziesmu pavadījumā. Noslēgumā Ludzas amatnieku centrs cienāja ar kāpostu zupu un jēra ribiņām.

Konferences sagatavošanā daudz darba bija ieguldījušas Līvānu aktīvā tūrisma informācijas centra un Ludzas amatnieku centra speciālistes — Astērija Vucēna un Līga Kondrāte.

L.Rancāne

Drošības cimds ToDo demonstrē drošāko mājokli pasaulē

Ko var un ko nevar darīt virtuvē, viesistabā, garāžā, pagalmā, lai sadzīves priekšmeti, mēbeles, elektroierīces neapdraudētu bērnu drošību? Ko iesākt, ja vecāku nav mājās, bet virtuvē jūtama gāzes smaka? Vai drīkst velosipēdu pagalmā piesliet pie transformatora skapja un kā uz gludināmā dēļa pareizi nolikt ieslēgtu gludekli? Šis un vēl daudzas citas lietas par drošību bērniem ikdienišķos apstākļos — mājās, pagalmā — tika pārrunātas Preiļu 1. pamatskolā.

Ierodoties skolas plašajā sporta zālē, «Novadnieka» žurnālistiem pavēras neierasta aina — viesistaba ar televizoru un paklājiem, virtuve ar plīti, kastrolēm, traukiem un skapišiem, garāža ar dažādām mantām, pagalms, kurā pie mājas sienas bija grīls ar pamatīgu liesmu virs tā. Taču šoreiz tas bērņus neapdraudēja, jo viss bija uzzīmēts, bet mazajiem pirmklasniekiem un otrklasniekiem par drošības lietām stāstīja ToDo un viņa komanda.

Preiļu 1. pamatskolā risinājās bērnu drošības kampaņa, ko organizēja Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju (IZM). Drošības kampaņas ietvaros par elektrodrošību, gāzes, ugunsdrošību un personisko drošību tiek izglītoti vairāk nekā 5000 jaunāko klašu skolēni. Pie Vidzemes un Latgales 1.–6. klašu skolēniem ar ceļojošiem busiņiem ierodas galvenais varonis «drošības cimds ToDo» un viņa komanda, atvedot sev līdzī drošāko mājokli pasaulē.

● Drošības cimds ToDo «sarunā» ar bērņiem Preiļu 1. pamatskolā. Foto: A.Šņepsts

Mājokli palīdzējuši iekārtot eksperti no IZM, Darba drošības un vides veselības institūta (DVVI), AS «Latvijas Gāze», AS «Latvenego», Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD), kā arī drošības kompānijas «GRIFS AG».

ToDo mājoklis, kurā ietilpst «virtuve, dzīvojamā istaba, garāža, pagalms», palīdz bērņiem izprast dažādu drošības elementu vietu viņu ikdienā. Katra zona ir veidota tā, lai bērņi iesaistās, ieskatās, ieklausās un atceras.

Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste «Novadniekam» atzina, ka šī drošības kampaņa ir izdevusies, un viņai

prieks, ka ar bērņiem tik atraktīvā formā pārrunāti daudzi jautājumi. Viņa arī stāstīja, ka ceļojošā busiņa maršrutā Preiļu 1. pamatskola sākumā gan nav bijusi iekļauta, taču sakarā ar gripas epidēmiju Rēzeknē, kā dēļ slēgta skola, kampaņas rīkotāju maršruts mainījies, un busiņš atceļojis uz Preiļiem. Nora Šņepste piebilda, ka uz šo pasākumu kopā ar bērņiem būtu jāaicina arī viņu vecāki, jo lielākoties tieši pieaugušie ir tie, kas mājās rada nedrošu vidi, un jāpārrunā elementāras lietas, lai sadzīvē lietojamās mantas un ierīces būtu drošas.

Bērns ceļā... sliktos redzamības apstākļos

Mēs visi tumsā redzam sliktāk, pat ja mēs to negribam atziņ. Redzes asums tumsā samazinās par 90 procentiem. Sliktāk var noteikt tuvojošos transportlīdzekļu attālumu un ātrumu. Sevišķi grūti autovadītājiem ir ieraudzīt kājāmgājējus un ritenbraucējus.

Rudens un ziemas rītos tumšā ceļā uz skolu nelaimes gadījumos cieš divreiz vairāk bērnu nekā vasarā.

Bieži vien bērņi ceļu satiksmes negadījumā iekļūst tikai tāpēc, ka autovadītāji viņus nepamanā vai pamana par vēlu. Situāciju pasliktina tas, ka bērņi tic, — ja viņi redz apgaismoto automašīnu, tad arī transportlīdzekli braucošie var redzēt viņus. Autovadītājs turpretim bieži vien pamana bērņu tikai pēdējā brīdī.

Ļoti svarīgs ir gaišs apģērbs un atstarotāji. Viens piemērs: tumši ģērbts bērns vakarā pamanāms tikai no 25 metru attāluma. Ja bērns uzvilcis gaišas drēbes, viņu var ieraudzīt jau no 40 metru attāluma. Atstarotāji, kas piestiprināti vai iestīti bērņa apģērbā, liek bērņam «spīdēt» jau 130–140 metru attālumā.

Padomi drošībai

✓ Sliktos laikā apstākļos ģērbieties paši un ģērbiet bērņu tikai gaišas krāsas drēbēs, lai radītu kontrastu ar tumšo apkārtni. Aterieties, ka drošība bieži vien atkarīga no redzamības!

✓ Pie bērņa apģērba piestipriniet papildu atstarotājus. Iedarbīgi ir arī tādi atstarotāji, kas piestiprināti saitītē, piemēram, zem mugursomas un tādējādi ir redzami no visām pusēm.

✓ Pērkot jakas, apavus un citu apģērbu, pievērsiet uzmanību tam, lai tajos būtu atstarojošs elements, un bērns

tādējādi «spīdētu» jau no attāluma.

✓ Pērciet tikai tās mugursomas, kas atbilst DIN (Starptautisks kvalitātes standarts, kura apzīmējums meklējams uz preces vai iepakojuma. Preces, uz kurām ir šis apzīmējums, atbilst drošības standartiem.) prasībām un šūtas galvenokārt no atstarojoša materiāla.

✓ Ejot pa neapgaismotu ceļu nomali, lieti noder arī iedegts gaismas lukurītis vai pat mobilais tālrunis, kuru paspīdināt, lai autovadītājs jūs pamana.

Uzmanību! Iegādājieties drošu atstarotāju!

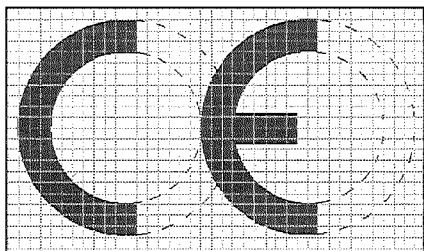
Nereti tiek rīkotas kampaņas, kurās popularizē un aicina iedzīvotājus lietot atstarotājus, tos bieži vien arī dalot par brīvu. Tas neapšaubāmi ir atzīstami un ļoti pozitīvi. Arvien biežāk atstarotāju var iegādāties arī veikalos. Tomēr paliek aktuāls jautājums, vai vienmēr mūsu atstarotāji ir droši un patērētājs var palūties, ka šoferis patiešām viņu tumsā un sliktos redzamības apstākļos pamanīs?

Vairāki Tartu Fizikas institūta veikto testu rezultāti liecina, ka pārbaudītie paraugi izrādījušies nedroši, jo to atstarošanas spēja nenodrošina minimālo atstarošanas koeficientu, kā to nosaka Eiropas Standarts. Tas nozīmē, ka, iespējams, atstarotāja virsma ir par mazu, vai arī ir nekvalitatīvs tā atstarojošais materiāls, un transportlīdzekļa vadītājs gājēju ar šo atstarotāju tomēr nevar pamant. Turklāt Patērētāju tiesību aizsardzības centra pārbaudēs veikalos bieži vien konstatēts, ka atstarotāji ir nepareizi marķēti, tiem nav arī lietošanas instrukcijas, kā tas paredzēts normatīvajos aktos, jo atstarotājs ir individuālais aizsardzības līdzeklis.

Pērkot atstarotāju pašu lietošanai vai dāvināšanai, īpaša uzmanība jāpievērš šādiem faktoriem.

✓ Preces nosaukums. Lai būtu droši, ka minētā prece patiešām pildīs atstarošanas funkcijas, uz etiķetes jābūt norādītam preces nosaukumam «atstarotājs». Pašlaik veikalos atrodams daudzas preces, kuras izskatās kā atstarotāji, bet tās tiek sauktas «brelks», «suvenirs», «uzlīme» un citos. Šādos gadījumos jābūt īpaši uzmanīgiem, jo, iespējams, šāds priekšmets pietiekami neatstāros un cilvēks tumsā būs nepamanāms.

✓ Atstarotājam vai tā iepakojumam ir jābūt marķētam ar CE marķējumu, kas nav mazāks par 5 milimetriem un izskatās šādi:

✓ Atstarotājam jābūt nodrošinātam ar informāciju par tā lietošanu, glabāšanu, kopšanu utt.

✓ Jābūt pievienotai informācijai par ražotāju (nosaukums un adrese).

✓ Minimālais atstarotāja laukums ir vismaz 5 kvadrācentimetri.

✓ Vislabāk gaismu spēj atstarot baltas un dzeltenas krāsas atstarotāji.

✓ Labāk gaismu atstāros tie atstarotāji, uz kuriem nebūs uzdrukāti zīmējumi, uzraksti un tamlīdzīgi. Dažādi grafiski elementi, kas ievietoti starp atstarojošiem materiāliem, neierobežo gaismas atstarošanas spējas.

Atzinīgi novērtēja jauno mācību priekšmetu «Kulturoloģija»

19. novembrī izglītības un zinātnes ministres Tatjanas Koķes, Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) un Valsts izglītības satura centra (VISC) pārstāvju tikšanās laikā ar jaunā mācību priekšmeta «Kulturoloģija» skolotājiem, speciālistiem un augstskolu pārstāvjiem praktiski atzinīgi novērtēja šo priekšmetu, informē izglītības un zinātnes ministres padomniece komunikācijas jautājumos Agnese Korbe.

Tikšanās mērķis bija pārrunāt jautājumus, kas saistīti ar kulturoloģijas standartu, programmām, saturu, jo īpaši tādēļ, ka no šī mācību gada uzsāktā jauna, starpdisciplināra mācību priekšmeta «Kulturoloģija» pasniegšana vispārīgizglītojošajās skolās, paplašinot un aizstājot līdzšinējo mācību priekšmetu «Kultūras vēsture». Kulturoloģijā tiek un tiks izmantota iepriekšējos gados kultūras vēstures priekšmeta mācīšanā uzkrātā pieredze, prakse un mācību materiāli, kas ir stabils pamats, lai attīstītu kulturoloģijas priekšmetu.

Sarunā īpaši tika akcentēta kulturoloģijas loma, saturs un nozīme mūsdienās, kā arī priekšmeta mērķis un būtība, kas veicina ne tikai uz faktiem balstītu izpratni par kultūru, bet kultūras kopainas, kultūras kā vērtību sistēmas apzināšanu, skolēnu analītiskās domāšanas attīstīšanu, izpratni par likumsakarībām. Tāpat atzinīgi tika novērtēts jaunā mācību priekšmeta «Kulturoloģija» standarts, kas, kā atzīmēja praktiķi, ir strukturēts un visaptverošs; kā arī abas mācību programmas (gan VISC izstrādāto, gan Latvijas Kultūras vēstures pedagogu asociācijas izstrādāto), vienlaikus tika aktualizēts jautājums par individuālu programmu izstrādes nepieciešamību, atbilstoši skolēnu vajadzībām, interesēm.

Kulturoloģija ir starpdisciplinārs mācību priekšmets un tieši vairāku jomu sasaiste ir šī priekšmeta prioritāte, atšķirībā no kultūras vēstures, kas daļēji dublēja vēstures mācību priekšmeta saturu. Kulturoloģija ir izveles priekšmets visās vidusskolas izglītības programmās, ko iespējams apgūt pēc skolas ieskatiem 10. un 11. klasē vai 11. un 12. klasē. Šī priekšmeta apguvei paredzētas 105 stundas, taču skolas savās izglītības programmās var paredzēt arī lielāku stundu skaitu.

Speciālisti atzina, ka svarīgi katru mācību priekšmetu pasniegt mūsdienīgi, radot un stiprinot jauniešu interesi. Ministre piebilda, ka IZM un speciālisti īpašu uzmanību velta interaktīva mācību procesa veicināšanā, pievērsoties modernu tehnoloģiju izmantošanas paplašināšanai. Tas ļaus arī skolotājiem vairāk e-vidē popularizēt savus labās prakses piemērus, apmainīties ar viedokļiem, mācību un metodiskajiem materiāliem.

Tikšanās laikā pedagogi aktualizēja skolotāju tālākizglītības jautājumu. Tādēļ tikšanās dalībnieki tika iepazīstināti ar Eiropas Sociālā fonda aktivitāti «Vispārējās izglītības pedagogu kompetences paaugstināšana un prasmju atjaunošana», kā mērķis ir pedagogu kompetences paaugstināšana un prasmju atjaunošana, īpaši — saistībā ar modernizēto izglītības saturu, mūsdienu tehnoloģijām. Šis atbalsts paredzēts 20 000 pedagogiem, kopējā summa — 4,56 miljoni latu, projektu īstenošanu plānots uzsākt šajā mācību gadā.

Nemot vērā, ka šis ir jauns mācību priekšmets, tikšanās dalībnieki vienotās kopīgi sekot līdzī un analizēt šī priekšmeta īstenošanas gaitu, kā arī vienotās par regulāru sadarbību. Turklāt, sarunas noslēgumā tika pausta ideja par iespēju veidot kulturoloģijas mācību priekšmeta pedagogu un speciālistu profesionālo apvienību.

Šī bija kārtējā ministres, IZM un VISC speciālistu tikšanās ar izglītības praktiķiem — mācību priekšmetu skolotājiem un speciālistiem. Šo tikšanās mērķis ir stiprināt mācību satura atbilstību skolēnu vajadzībām, mūsdienu prasībām un dzīvei. Līdz šim jau notikušas tikšanās ar latviešu valodas un literatūras, vēstures, sociālo zinību, ētikas un kristīgās mācības u.c. mācību priekšmetu pedagogiem un speciālistiem. Būtiskākās atziņas — nepieciešamība stiprināt skolotāju tālākizglītību, veicināt sasaisti starp mācību priekšmetiem, sekmēt digitalizētu mācību un metodisko materiālu pieejamību un apmaiņu e-vidē u.c.

Decembrī varēs pieteikties atbalstam meža ieaudzēšanai, meliorācijas sistēmu būvniecībai un atjaunošanai

No 7. decembra līdz 2010. gada 7. janvārim zemes īpašnieki 2. kārtā varēs pieteikties Eiropas Savienības (ES) atbalstam Lauku attīstības programmas (LAP) 2007.-2013. gadam pasākumā «Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu». Savukārt no 14. decembra līdz laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» publicētajam paziņojumam par kārtas noslēgumu pieņems 3. kārtas projektu pieteikumus atbalstam pasākumā «Lauksaimniecībā neizmantojamo zemju pirmreizējā apmežošana».

Kā ziņo Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājas vietniece Solveiga Lazovska, pasākumā «Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu» atbalsts paredzēts meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai, renovācijai un jaunu meliorācijas sistēmu būvniecībai un aizsargdambju rekonstrukcijai, renovācijai un jaunu aizsargdambju būvniecībai. Taču atbalstu nav plānots izmantot meliorācijas sistēmu un aizsargdambju sakārtošanai meža zemēs.

Iesniegto projektu īstenošanu paredzēts veikt divu gadu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Pieejamais publiskais finansējums pasākumā — 1,5 miljoni latu.

Savukārt pasākumā «Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes

pirmreizējās apmežošanas» paredzēts atbalstīt mežaudzes ieaudzēšanu lauksaimniecībā neizmantojamā zemē, kā arī dabiski ieaugušu mežaudžu kopšanu un papildināšanu.

Pasākuma «Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējās apmežošana» mērķis ir veicināt lauksaimniecībā neizmantojamās zemes efektīvu izmantošanu, saglabājot tās bioloģisko daudzveidību un lauku ainavas rekreācijas un estētiskās īpašības. Pasākuma trešās kārtas pieejamais publiskais finansējums — 5 miljoni latu.

Projektu iesniegumi jāiesniedz

Lauku atbalsta dienesta (LAD) reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs (RLP) — juridiskai personai atbilstoši tās juridiskajai adresei, fiziskai personai atbilstoši projekta īstenošanas adresei. Reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses, kā arī projektu iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodami LAD interneta mājas lapā www.lad.gov.lv.

Tāpat meža īpašnieki par projektu pieteikumu sagatavošanu var interesēties pie Valsts mežu dienesta (VMD) Konsultāciju pakalpojumu centra darbiniekiem visos Latvijas novados.

Sāk pieņemt projektu iesniegumus tūrisma aktivitāšu veicināšanai

No 27. novembra līdz 29. decembrim Lauku atbalsta dienests (LAD) pieņem 4. kārtas projektu iesniegumus Lauku attīstības programmas (LAP) 2007.-2013. gadam pasākumā «Tūrisma aktivitāšu veicināšana», informē Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājas vietniece Solveiga Lazovska.

Kārtā pieejamais publiskais finansējums ir 1,5 miljoni latu, un iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir divu gadu laikā no to apstiprināšanas brīža.

Projektu pieteikumi gatavojami saskaņā ar Ministru kabineta (MK) 2008. gada 15. septembra noteikumiem nr. 754 «Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam «Tūrisma aktivitāšu veicināšana»». Atgādinām, ka valdība oktobrī grozīja atsevišķus noteikumu nosacījumus, paredzot,

ka starp atbalsta saņēmēju un Lauku atbalsta dienestu (LAD) turpmāk nevajadzēs slēgt līgumu, bet projekta īstenošanu varēs uzsākt uzreiz pēc LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās. Tāpat noteikumos precizēta pasākuma īstenošanas vieta atbilstoši teritoriālajai reformai, kā arī ir precizēti kritēriji dzīvotspējas pierādīšanai gadā pēc projekta īstenošanas.

2007.-2013. gada programmēšanas perioda ietvaros lauku tūrisms tiek atbalstīts, kā svarīgāko izvirzot jau esošo lauku tūrisma objektu un ar tūrisma saistīto pakalpojumu un infrastruktūras pilnveidošanu. Tāpat īpaši tiek atbalstīti projektu īstenošana teritorijās ar zemāku attīstības indeksu, vienlaikus no pasākuma īstenošanas teritorijas izslēdzot bijušo Rīgas rajonu.

Atbalstīta tiek esošo tūrisma mītnu līdz 20 gultasvietām rekonstrukcija, esošo tūrisma mītnu ēdināšanas bloka būvniecība un rekonstrukcija, nepieciešamā

aprikojuma iegāde, kā arī esošo kempingu un jaunatnes tūrisma mītnu koplietošanas virtuves, ēdamtelpas, tualetes un dušas jauna būvniecība vai rekonstrukcija, neietverot pirts, saunas būvniecību. Tāpat atbalstu saņems tūrisma pakalpojumu sniegšanas dažādošana un vides aizsardzības investīcijas lauku tūrisma mītnē — notekūdeņu attīrīšanas sistēmas un nosēdaku izveide un rekonstrukcija, azbestu saturošo jumta seguma nomaiņa ar videi draudzīgu materiālu.

Maksimālā atbalstāmo izmaksu kopsumma vienam atbalsta saņēmējam laika periodā no 2007.-2013. gadam ir 263 552 latu.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs juridiskai personai atbilstoši tās juridiskajai adresei, fiziskai personai — atbilstoši projekta īstenošanas adresei. Projekta iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai atrodami LAD interneta mājas lapas www.lad.gov.lv sadaļā «ES atbalsts».

Izmaiņas govju pārraudzībā

Veikti grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumos nr. 811 «Slaucamo govju pārraudzības kārtība».

Slaucamo govju pārraudzības kārtībā ir mainītas normas par piena daudzuma mērīšanas līdzekļiem un to atbilstību pārraudzības veikšanai, paredzot, ka piena daudzuma noteikšanai izmantot neapstrādātus mērīšanas līdzekļus, kas atbilst Starptautiskās dzīvnieku pārraudzības komitejas ICAR vadlīnijām.

Noteikumos ir precizēts, ka institūcija, kas apsekos piena daudzuma mērīšanas līdzekļus, slēgs ar valsts aģentūru «Lauksaimniecības datu centrs» līgumu un savā darbībā ievēros ICAR vadlīnijas, kā arī katru mēnesi nosūtīs datu centram pārbaudes rezultātus.

Izmaiņas noteikumos veiktas arī tādēļ, lai precizētu darbību kopumu, ko veic virspārraudzības laikā, kā arī darbības, kuras Lauk-

saimniecības datu centrs veic, ja virspārraudzības laikā tiek konstatētas kļūdas pārraudzības darbībā.

Tāpat noteikumos ir precizētas pārrauga, eksperta un ganāmpulka īpašnieka tiesības un pienākumi, nosakot, ka ganāmpulka īpašniekam Pārtikas un veterinārajā dienestā jāiesniedz ziņojums, ja ir pārkāpumi pārraudzības darbā un jānodrošina govju pārraudzībai, virspārraudzībai un eksterjera vērtēšanai atbilstošus apstākļus un datu pieejamību pārraudzības darba kontroles un virspārraudzības veicējiem.

Grozījumi arī paredz, ka govju ganāmpulka īpašniekam Civillikumā noteiktajā kārtībā jāvienojas ar govju pārraugu par pārraudzības darba veikšanu, ja īpašnieks pats neveic pārraudzību savā ganāmpulkā. Tā tiks mazināts administratīvais slogs ganāmpulka īpašniekam, jo rakstisks līgums ar pārraugu vairs nebūs obligāta prasība.

SPECIĀLISTA PADOMI

Kāpēc uzglabājot sīpoli kļūst mīksti

Lai tā nenotiktu, skaidrojums ir iss — jo sīpoli tiek labāk nobriedināti, jo ilgāk tos var uzglabāt.

Galvenais ir pareizi rīkoties ražas novākšanas laikā. Ja mitra laikā sīpoliem veidojas plāts «kakls», tos vislabāk izlietot nekavējoties. Ja sīpoliem ļauj pietiekami nobriest, tie parasti nepūst.

Mūsdienās neiesaka savīt sīpolu lakstus, jo tas kavē nobriešanu. Jāgaida, līdz lapotne kļūst dzeltena pati no sevis, un tikai tad sīpoli jāizrok. Ja vēlaties, lai sīpoli ārtāk nobriestu, viegli izcilājat tos ar dārza dakšām. Ļaujiet sīpoliem nožūt dabiskā ceļā. Ieteicams tos vienmērīgi izklāt uz stieplu pinuma. Ja āra gaiss ir

mitrs, pārvietojiet sīpolus uz siltumnīcas vēsāko vietu, uz lecekti vai kādu citu vēsu telpu ar labu ventilāciju.

Dažkārt sīpolu sapūšanu uzglabāšanas laikā izraisa sīpolu kakla puve (*Botrytis allii*). Sēne sīpolos iekļūst uz lauka, bet bojā tos uzglabāšanas laikā.

Lai novērstu sporu izplatīšanos, aizvāciet visus sīpolus, kuri ir sākuši pūt. Puve visbiežāk skar pietiekami nobriedinātus sīpolus, bet to var veicināt arī nepiemēroti glabāšanas apstākļi.

Sīpoliem nepieciešama vēsa, labi ventilējama telpa. Tos var sakraut kastēs vai sasiet virtenēs. Tie nedrīkst kļūt mitri un ciest no sala.

Kāpēc burkāni zarojas un plaisā

Sakņaugu sakņu zarošanos un plaisāšanu izraisa nepiemēroti augšanas apstākļi. To var novērst, bet bojātās saknes gan labot vairs nevar.

Nepietiekama laistīšana

Neregulāra vai nepietiekama laistīšana izraisa sakņaugu sakņu plaisāšanu, tāpēc jāuzlabo augsnes ūdens uztūkšanas spēja un augi regulāri jālaista. Arī mulčas uzklāšana palīdz saglabāt augsni ūdeni.

Mēslošana ar kūtsmēsliem

Sakņaugu saknes var zaroties tāpēc, ka augsne neilgi pirms sējas ir mēslota ar kūtsmēsliem. Ja vien iespējams, kūtsmēsli jāiestrādā augsnē rudenī. Pārāk liels kūtsmēsļu daudzums arī var izraisīt sakņu zarošanos.

Nepietiekami izretināti

Ja saknēm ir pareiza forma, bet

tās ir ļoti mazas, iespējams, ka dēsti laikus nav pietiekami izretināti. Sējiet burkānu sēklas vagā vienmērīgi un reti, lai mazāk būtu pēc tam jāretina. Vislabāk, ja burkāni nemaz nav jāretina, jo pat neliela izrauto lakstu smarža pievilina burkānmušas.

Akmeņaina augsne

Pirms vagu veidošanas ir jāizvāc visi lielie akmeņi, jo tie var veicināt kroplīgu sakņu veidošanos. Ja augsnes virskārta ir plāna vai ļoti akmeņaina, izvēlieties burkānu šķirnes ar strupām saknēm. Lai gan šo šķirņu burkāniem saknes ir īsākas nekā parastajiem burkāniem, tomēr tās attīstās normāli. Sakņaugus var audzēt arī paaugstinātājās dobēs, ja iespējams izveidot pietiekami dziļu auglīgās augsnes kārtu. Var izrakt dobi, kura ir dziļāka par burkāna saknes garumu, un to piepildīt ar izsijātu augsni. Tad nekas netraucēs burkānu augšanai.

Skolu kori gatavojas dziesmu svētkiem

Lai gan līdz nākamā gada vasarai, kad paredzēti Latvijas skolēnu dziesmu un deju svētki, vēl ir vairāk nekā pusgads, skolu kori nezaudē laiku velti un intensīvi apgūst repertuāru. Vēl gan priekšā Ziemassvētku un Jaungada sariņojumi, kad paredzētas daudzas uzstāšanās, taču galvenā uzmanība tiek veltīta svētku programmas apgūšanai.

Divreiz nedēļā uz mēģinājumiem pulcējas arī Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktais koris, kuru vada mūzikas pedagoge Ilze Rožinska. Par gatavošanos dziesmu svētkiem un problēmām, ar kurām dziedošajiem kolektīviem jāaskaras samazinātā finansējuma apstākļos, kora vadītāja pastāstīja arī «Novadniekam».

Cer, ka Rīga dimdēs

Valdība solījusi, ka skolēnu dziesmu un deju svētki notiks un to programma tiks īstenota pilnā apmērā, saka I. Rožinska. Pašlaik kolektīvi apgūst repertuāru, jo nākamā gada martā un aprīlī notiks kora skates. Lai gan rajoni kā administratīvi teritoriālas vienības kopš 1. jūlija vairs nepastāv, panākta vienošanās, ka pirmās kārtas skates notiks atbilstoši ie-

priekšējo gadu kārtībai bijušo rajonu teritorijās. Otrās kārtas skates paredzētas pa reģioniem — Latgalē, Vidzemē, Kurzēmē, Zemgalē un Rīgā.

«Sakarā ar finansiālajām grūtībām, iespējams, dziesmu svētku dalībnieku skaits būs ierobežots. Tāpēc uz lielo dziedāšanas Rīgā tiks tikai paši labākie un skanīgākie kori, kuri skatēs iegūs pirmās pakāpes diplomus,» prognozē pedagoge. «Ir vēl arī otrs scenārijs — uz svētkiem brauks tie, kuriem būs nauda. Finansējums šobrīd ir sāpīgākais jautājums.»

Programma koristiem patik

Dziesmu svētku repertuārs ietverts divās grāmatās. Pirmo ģimnāzijas kora dziedātāji jau apguvuši pagājušajā mācību gadā. Septembrī nācis klajā otrais dziesmu krājums, pašlaik pie tā čakli strādājam, stāsta skolotāja. Analizējot repertuāru, viņa uzsver, ka tas sastāv no kora dziesmu klasikas, patriotiskajām dziesmām — «Nevis slinkojot un pūstot», «Gaismas pils»; kā retrospekcija no iepriekšējiem gadiem — «Saulē, Pērkonis, Daugava», kas jauniešiem ļoti patik; Zigmāra Liepiņa «Latvju zeme vaļā stāv» no rokoperas «Lāčplēsis». Šogad jāapgūst pilnīgi jauni darbi, piemē-

ram, Ērika Ševalda dziesmu cikls «Septiņi brīnumi», virkne Raimonda Paula dziesmu.

Pēc repertuāra izskatās, ka svētkiem jābūt skaistiem, teic Ilze Rožinska, jo dziesmas ir skanīgas un dziedātājiem patīk. Neviens mēģinājums neraucot degunus, ka būtu neinteresanti dziedāt. Taču dziesmas satur arī knifus, kuru izkošana prasa nopietnu darbu un pieredzi kora dziedāšanā. Tas vairāk attiecas uz skolām, kur kolektīvi ir mazskaitlīgi un līdz ar to arī mazāk skanīgu balsu.

Nepieredzēta interese par dziedāšanu

Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktais koris ir vairākkārtējs skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku dalībnieks. Īpaša svētku atmosfēra, iespējams, ir viens no iemesliem, kas mudina skolas jauniešus uz kora dziedāšanu.

Dirigente atzīst, ka septembrī uz pirmo mēģinājumu ieradusies 118 ģimnāzisti, kas nozīmē, ka dziedāt vēlējusies trešā daļa skolas audzēkņu. Protams, ka ar tik lielu cilvēku skaitu kori strādāt ir grūti, tāpēc notika stingra atlase. No iepriekšējā sastāva pašlaik dzied 25 jaunieši, bet 35 ir jaunpieņētie, kuriem daudzas kora dziedāšanas nianse jāapgūst.

Uzstāšanās ansambli vai padziedāšana sava prieka pēc nav tas pats, kas dziedāšana kori. Jāpauzē laukam, lai katra balstiņa kori skanētu gan atsevišķi, gan visas balsis — kā viena. Līdz pavasarim darīsim, ko varēsim, viņa sola.

Bez pašvaldību atbalsta uz Rīgu netikt

Kolektīvu piedalīšanās gan pieaugušo, gan skolu jaunatnes dziesmu svētkos vienmēr ir saistīta ar finansiālu atbalstu no pašvaldībām. Kā būs šoreiz?

Nesen Ilze Rožinska bijusi Izglītības un zinātnes ministrijā, kur ar ministri pārrunātas svētku gatavošanas problēmas. Ministre solījusi — svētki būšot, un visiem, kas pelnījuši tajos piedalīties, Rīgā jānokļūst. Reālā situācija ar finansējumu pagaidām nav skaidra.

Tikpat neskaidri apstākļi ir arī attiecībā pret pašvaldības palīdzību, kas būs nepieciešama, lai koristi varētu piedalīties dziesmu svētkos. Kora vadītāja gan piesardzīgi saka, ka esot jāsaņem vispirms skašu rezultāti, lai zinātu, kas būs braucēji. Iepriekš pašvaldības atbalsts vienmēr bijis, arī transports piešķirts.

Ilze Rožinska necer uz ideālu variantu — kori iegērbt tautas tērpos. Tas bijis par dārgu pat treknajos gados. Skaņa ir galve-

nais un tas, kā mēs varam dziedāt, tāpēc būs pieticīgi, viņa teic. Tomēr korim jāizskatās labi. Parasti par to parūpējas jaunieši paši, tiek pasūtīti koši T-krekliņi ar dziesmu svētku emblēmu un kora nosaukumu — lai jūt lepnumu, ka ir no Preiļu Valsts ģimnāzijas.

Metodiskais darbs koncentrēsies Valsts ģimnāzijās

Līdz ar rajonu likvidāciju skolotāji nobažījušies par metodisko apvienību darba tālākām iespējām. Ilze Rožinska pastāstīja, ka mūzikas skolotāju metodiskā apvienība savā līdzšinējā veidolā tāpat kā rajona izglītības pārvalde darbojas līdz gada beigām. Kā būs turpmāk, pagaidām nav skaidrs. Runājot par to izglītības un zinātnes ministrijā, kā viena no tēzēm tika izvirzīta iespēja metodiskos centrus un apvienības veidot Valsts ģimnāzijās. Ministre atzinusi, ka Vidzemē un Latgalē šajā ziņā problēmu nebūšot, jo tādus centrus skaits esot pietiekams. Noprotams, ka viens no metodiskajiem centriem varētu būt arī Preiļos. Ja vēl tiks piešķirts valsts finansējums darbības uzturēšanai, PVĢ pedagogi gatavi strādāt.

Aizraujošo arheoloģijas pasauli var iepazīt muzejā

Pagājušajā ceturtdienā, 26. novembrī, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja ekspozīciju zālē uz pasākumu «Aizraujošā arheoloģijas pasaule» pulcējās skolu jaunieši, vēstures interesenti, kultūras darbinieki.

Par godu nesenaļai valsts gadadienai un mūsu novadnieka, arheologa Franča Zaģorska 80. jubilejas atcerei, muzeja darbinieki sadarbībā ar Preiļu galveno bibliotēku sarūpējuši izstādi «Preiļu novada arheoloģiskā izpēte 2006. – 2008.». Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša pasākuma dalībniekiem pastāstīja par F. Zaģorska devumu Latvijas vēstures izpēti, kas galvenokārt veltīts akmens laikmeta problēmām Latvijas teritorijā. Arheoloģe un novadniece Antonija Vilcāne, savukārt, runāja par Preiļu apkārtnē veiktajiem izrakumiem un to laikā gūtajiem atradumiem, daudzi no kuriem speciālistu aprindās tiek uzskatīti par negaidītiem un ļoti interesantiem. Viens no tiem pēc ilgiem gadsimtiem saules gaismu ieraudzījis Vārkavas novada Buču senkapos pie Bleidas ezera — latgaļu sievietes apbedījums, iespējams, no 11. gadsimta. Izstādē redzami arī Preiļu muižas kapelā izrakumos konstatētie atradumi, kas saistīti ar grāfiem Borhiem, ietekmīgiem Maltas bruņinieku ordeņa pārstāvjiem. Trešais stāsts izstādē ir par Preiļu novada Anspoku pilskalnu izpēti, kas notika pirms trim gadiem. Atradumi liecina, ka pilskalns bijis apdzīvots jau 11. – 13. gadsimā.

Pasākumā tika prezentēta arī unikāla, nesen klajā nākusi grāmata. Tās autors ir latgalietis Nikodēms Elijs Bojārs, kura mūžs pagājis Amerikas Savienotajās Valstīs. Viņš ir vienīgais latgalietis, kura profesionalitāte un zinātnieka gars augstu novērtēti, zināt-

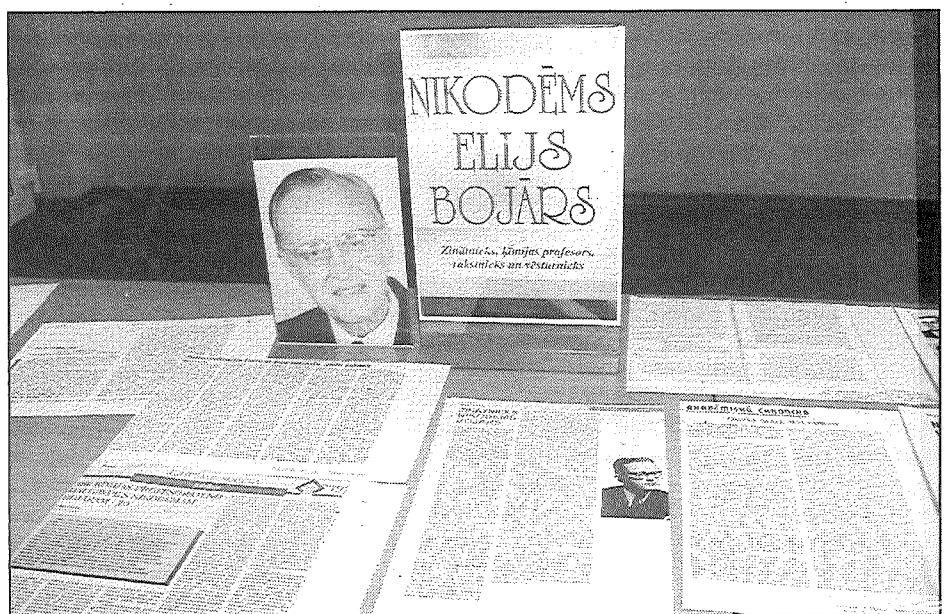
● Tā pirms daudziem gadsimtiem izskatījusies bagāta latgaliete. Daudzās skaistās rotas atstātas apbedījumā Buču senkapos, stāsta arheoloģe Antonija Vilcāne.

nieks strādājis NASA. Taču viņa hobijs ir vēstures pētniecība. Ar Eduarda Upenieka atbalstu izdotā grāmata «Baltu civilizācija» grāmatu veikalos nebūs nopērkama, taču nonāks bibliotēku fondos.

Arheoloģe Antonija Vilcāne ar «Novadnieka» starpniecību teic lielu paldies Preiļu rajona padomei un izpilddirektorei Ainai Pastorei par sniegto atbalstu daudzu gadu garumā un izpratni novada senvēstures izpēti, kā arī Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbiniecēm par sagatavoto izstādi — aizraujošu stāstu par noslēpumaino novada vēsturi.

● Preiļu muižas kapelas pagrabstāvā uzietie greznie tērpa fragmenti liecina par grāfu Borhu saistību ar ietekmīgo Maltas bruņinieku ordeni.

● Ķīmiķis, zinātnieks, kosmosa pētnieks un vēsturnieks Nikodēms Elijs Bojārs ir daudzu zinātnisku, pētniecisku rakstu un grāmatu autors. Izdevums «Baltu civilizācija» ir viņa dāvāna dzimtajai Latgalei. Foto: L. Kirillova

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

LUDZĀ

Sarkanais Krusts domā, kā darboties efektīvāk

Latvijas Sarkanā Krusta ģenerālsēdētārs Valdis Nagobads aicināja kopā Latgales novadu pašvaldību vadītājus, sociālos darbiniekus un Sarkanā Krusta vietējo komiteju priekšsēdētājus, lai apspriestu, kā aktivizēt darbu pašreizējos apstākļos.

Valsti pašlaik ir 26 Sarkanā Krusta komitejas, bet tām jāstrādā ar 118 pašvaldībām. Sarkanais Krusts ir īpašs daudzdu pārējo labdarības organizāciju vidū, jo tā darbība aptver visu pasauli un tā vēsture skaitāma gadu desmitos visdažādākajos laikos.

Pašreizējos apstākļos katrai Sarkanā Krusta komitejai jādomā, kā efektīvāk strādāt, kā pelnīt, lai varētu palīdzēt grūtībās nonākušajiem cilvēkiem. Latvijas Sarkanā Krusta sekretariāts iesaka komitejām apvienoties, tādējādi veidojot jaudīgākas organizācijas, kas ir patstāvīgākas. Tās būtu reģistrētas Uzņēmumu reģistrā un arī saimniekotu patstāvīgi. Kā uzskata V.Nagobads, apvienošana ir solis uz priekšu. Līdzīgs Sarkanā Krusta darbības modelis ir Vācijā un Zviedrijā. Uz sanākumi tika aicināti Rēzeknes, Preiļu un Ludzas pārstāvi ar domu, ka šīs komitejas varētu veidot apvienību.

Uz tikšanos viskuplākā skaitā bija ieradušies ludzānieši. Ludzas komitejas pārstāvju viedoklis — apvienošana neko ne-

dos. Ludzas komiteja darbojas aktīvi, pelna, organizējot pirmās palīdzības sniegšanas kursus. Nodrošina pārtikas paku dalīšanu mazturīgajiem, palīdz grūtībās nonākušiem cilvēkiem. Ar jaunizveidoto novadu pašvaldībām tiek slēgti sadarbības līgumi. Arī māja, kur darbojas Sarkanais Krusts, ir organizācijas īpašums.

Rēzeknes nodaļai nebija savas noteiktas pārliecības, kāds pastāvēšanas modelis būtu labāks: — Mēs piekritīsim padomes lēmumam.

Preiļu komitejā pat pārtikas paciņas mazturīgajiem netiek dalītas. Aglonas nodaļa pārgājusi pie Krāslavas komitejas. Pret apvienošanos ideju izturas atturīgi.

V.Nagobads visus viedokļus uzklusēja. Lēmumu par struktūras maiņu padome pieņems decembra vidū, bet aprīlī notiks Latvijas Sarkanā Krusta 16. kongress.

Durvis ver sociālās aprūpes centrs

Valsts svētku priekšvakarā Kārsavas novada Malnavā notika jau labu laiku gaidīts notikums — sociālās aprūpes mājas «Mūsmājas» atklāšana.

Ēkas pirmajā un otrajā stāvā izremontētas un labiekārtotas 32 istabiņas. Tajās dzīvo tie vecāka gadu gājuma cilvēki, kuri savas vecumdienas dažādu iemeslu dēļ nevar vadīt savās mājās. Istabiņas ir kā mini dzīvokļi vienam cilvēkam. Turpat blakus atrodas labierīcību telpa. Dušas

● Nadežda Zavadska no Salnavas pagasta jau noskatījusi sev istabiņu «Mūsmājās». Viņa ar nepacietību gaida, kad varēs tur iekārtoties.

ierīkotas katrā stāvā. Lai vieglāk nokļūt no viena stāva otrā, ierīkots lifts. Jau no 1. decembra mājā uz dzīvi sāks apmesties pirmie iemītnieki.

Kādu istabiņu sev nolūkojusi arī salnaviete Nadežda Zavadska, kura palikusi pavisam viena un cer uz drošāku un interesantāku dzīvi Malnavā: — Dzīvot vienai laukos vairs nav spēka. Arī laiki tramīgi pienākuši, dažādi cilvēki, un ne vienmēr ar labiem nodomiem, kļīst pa lauku sētām.

Tāpēc arī nolēmu vismaz mūža atlikumu nodzīvot bez bailēm. Protams, nav viegli manos gados pārcelties uz citu vietu. Tāpat kā vecu koku grūti pārstādīt. Bet ceru, ka šeit tomēr atradīšu savas jaunās mājas.

Pensionāri, kuri dzīvos sociālajā mājā «Mūsmājas», tās uzturēšanai dos 90% savas pensijas. Atlikumu segs vai nu pašvaldība, vai veco cilvēku radnieki, vai arī kādi ziedojumi.

«Ludzas Zeme»

RĒZEKNĒ

Piedalījās draivīga sacensībās Maskavā

4. novembrī Maskavā, Sokolņiku parkā, notika čempionāts draivīgā ar ponijiem. Latviju šajās sacensībās pārstāvēja 17 gadīgā Kristīne Stašule. Braucieni uz Maskavu izdevās realizēt, pateicoties Rēzeknes novada domes, kā arī Kaunatas pagasta pārvaldes jaunā vadītāja Vasilija Bašmakova atbalstam. V.Bašmakovs daudz pūļu veita lauku jauniešu audzināšanas jautājumiem. Pilsētā vecākiem ir vairāk iespēju ieinteresēt savus bērnus un attīstīt viņus kā personības gan sportā, gan interešu klubos.

Kristīne mīl zirgus, daudz laika prasa 16 zirgu aprūpēšana, kā arī treniņi. Kristī-

nes milulis Malboro gatavs izpildīt katru viņas komandu, taču uz Maskavu viņu nav iespējams aizvest. Orlas rikšotāju un krievu trijūga Maskavas muzeja poniju klubs piedāvāja meitenei startiem sporta poniju. Četrgadīgajam Marsam tas bija pirmais starts draivīgā. Neskatoties uz to, Kristīne un Mars ātri un pareizi pārvarēja 12 šķēršļus un izcīnīja trešo vietu. «Es nedaudz nervozēju, ka nepratišu rast kontaktu ar Marsu. Iesildoties viņš bija satraucies, taču pēc tam mēs sapratāmies un izcīnījām medaļu!» stāsta Kristīne. Viņa ir ļoti apmierināta ar rezultātu, jo arī pārējie 17 dalībnieki bija labi sagatavoti. Šī gada februārī draivīga ziemas sacensībās Rīgā Kristīne bija ceturta ar poniju Zefirs (īpašnieks A.Kozlovs).

«Rēzeknes Vēstis»

JĒKABPILĪ

Pēteris Sprukts sola sevi piesist krustā

Pilsētas administratīvās komisijas sēdē tika skatīts administratīvais protokols, kas uzrakstīts vides aktivīstam Pēterim Spruktam par būves patvaļīgu būvniecību.

Šis nams cieta ugunsgrēkā, bet tajā mitinājās trīs ģimenes. Lai gan pussadegusi ēka ir pašvaldības īpašums, P. Sprukts, atsaucoties uz nama iemītnieku lūgumu vai aicinājumu, nesaskaņojot ar pašvaldību, sāka šī nama atjaunošanu. Vienā no aizvadītajām pilsētas domes sēdēm deputāti tika informēti par to, ka nams ir nojaucams, jo eksperti konstatējuši augstu nolietojuma procentu, un tā rekonstrukcijā būtu jāiegulda daudz naudas. Turklāt divas ģimenes jau piekrita pārvākties uz Pils rajonu, kur pašvaldība viņiem piešķīra mītnes, izņemot vienu. P.Sprukts turpināja namu atjaunot.

Pēteris Sprukts uz sēdi bija ieradies un paskaidroja, ka pirms trim gadiem, kad nodega viņa darbnīca «Plaužos», Pormaļa

ielas 76. ēkā dzīvojošās Stepānu ģimenes bija viņa vislielākie palīgi. Kad šopavasar 25. maijā nodega viņu ēka, P.Sprukts uzskatījis par savu pienākumu palīdzēt viņiem. Divas ģimenes pārgājušas dzīvot uz vēl nenodegušo mājas daļu.

— Piecu mēnešu laikā pašvaldība nodegušo ēkas galu nenojauca, kaut arī tā bija avārijas stāvoklī, — komisijai stāstīja P.Sprukts. — Vējainā laikā tas varēja sagrūt. Pasūtījam un izgatavojam logu rāmjus un durvis, nostiprinājām jumta konstrukcijas, špaktelejām sienas un darījām visu citu nepieciešamo. Mājai ir 109 gadi, bet tā vēl var būt apdzīvota, jo balķi ir labi, bet spraugas aizpūtām ar putām. Turklāt pieļautās ziedotāji, kuri bija ar mieru palīdzēt finansiāli.

Stepāniem piedāvātais dzīvoklis tikai no ārpusē ir kārtībā, jo grīda un sienas ir nekvalitatīvas. Viņš esot uzrakstījis rakstisku iesniegumu domei, ka apņemas atjaunot malkas šķūnišus Pils rajonā, bet atbildes nav līdz šim. P.Sprukts atgādināja arī par konteineriem, kurus viņš savulaik izgatavojis atkritumu savākšanai piemērotus, bet kuri tika salauzti.

Komisija P.Spruktam ieteica turpmāk

visas rīcības saskaņot ar domi, turklāt rakstiskā veidā, lai viņš netiktu sodīts administratīvi. Uz P. Sprukta iebildi par to, ka viņš vēlas izmainīt birokrātisko sistēmu, komisijas loceklis Juris Zālītis norādīja, ka «tādā veidā šo sistēmu nevar izmainīt. To var izdarīt, ejot likumīgo ceļu. No cilvēciskā viedokļa jūs var saprast, bet jādara tā, lai jūsu darbība būtu tiesiska».

Arī komisijas loceklis Rolands Bērziņš uzsvēra, ka P.Sprukts tomēr ir izdarījis pārķepumu. Var viņa darbībai meklēt mīkstinošus apstākļus, taču nelaipe tā, ka šis cilvēks kategoriski ignorē jebkādas ieteikumus un brīdinājumus. Turklāt nevienam nav tiesību spriest par sveša īpašuma lietderību vai nelietderību.

— Labi, jums ir savs viedoklis, Sprukta kungs, un tas ir apsvēcami. Taču dažreiz šis viedoklis ir jāpatur pie sevis. Mēs taču jūsu mājā neejam un nekomandējam, ko darīt un ko nē, — turpināja J.Zālītis. — Jā, jums piemīt entuziasms un laba griba, taču tas viss jāsaliek pa plauktiņiem un «jāsasien» likumiski. Aizejiet pie jurista un konsultējieties, ja uzskatāt, ka minētais nams, kas nav jūsu īpašums, ir atjaunojams. Uz ziniet, kā to izdarīt tiesiski.

Uz to P. Sprukts atbildēja, ka grib naudai iekonomēt, nevis izšķērdēt, kā to dara dome. Viņa izraktais kaps bija pirmspēdējais brīdinājums, nākamo reizi viņš pats sevi piesitišot krustā, lai pievērstu uzmanību domes birokrātiskajam aparātam.

Komisija atkārtoti uzsvēra, ka P. Spruktam savu enerģiju vajadzētu veltīt tam, lai uzzinātu un noskaidrotu, kā ar birokrātisko aparātu tikt galā tiesiski. Iespējams, viņš varētu kandidēt pašvaldības vēlēšanās, kļūt par deputātu un tādējādi mēģināt mainīt situāciju.

— Visu cieņu jums, Sprukta kungs, taču tagad sanāk tā, ka, ja jūs vēlreiz turpināsiet pretdarboties domes lēmumiem, tad nākamais administratīvais sods būs daudz lielāks, — norādīja komisijas priekšsēdētājs Miervaldis Ziedīns.

Komisija piesprieda P.Spruktam maksāt viszemāko likumā noteiktu sodu — 100 latu (maksimālais — 1000 latu). Šo lēmumu P.Sprukts komentēja šādi «Mana pensija ir 140 latu. Tātad patiesībā man jāpaliek bez iztikas līdzekļiem». Uz to komisija norādīja, ka naudas sodu iespējams samaksāt arī pa daļām — ne visu uzreiz.

«Brīvā Daugava»

Autoriepas būs īpaši jāmarkē

No 2012. gada autoriepas būs jāmarkē, uzrādot informāciju par degvielas patēriņa efektivitāti, saķeri ar slapju ceļa segumu, ārējo rītes troksni. Tā paredz Eiropas Parlamenta apstiprinātais likumprojekts.

No 2012. gada 1. novembra riepu piegādātājiem patērētāji būs jāinformē par vieglajām un smagajām automašīnām domātu (C1, C2 un C3 klases) riepu efektivitāti attiecībā uz degvielas patēriņu, saķeri ar ceļa segumu un troksni.

Izņēmums būs atjaunotas riepas, profesionālās riepas apvidus ceļos izmantojamiem transportlīdzekļiem un sporta auto riepas.

Autoriepu marķējumā tāpat kā uz mājsaimniecības tehnikas riepiem izmantos vērtējuma skalu no A (visefektīvākā) līdz G (visliktākā).

Gandrīz 25% no kopējām CO₂ emisijām rada autotransports. Savukārt riepas veido 20 – 30% no transportlīdzekļu kopējā degvielas patēriņa, tāpēc riepu izturības palielināšana var ievērojami samazināt autotransporta degvielas patēriņu un emisijas. Pēc 2012. gada patērētāji, iegādājoties riepas, varēs veikt apzinātu izvēli.

Vieglajiem automobiļiem atšķirība starp riepiem ar vislabākajiem un vissliktākajiem darbības rādītājiem attiecībā uz degvielas patēriņu pašreiz ir līdz 10%. Eiropas Parlamenta Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja

norāda, ka kopējā ietekme ES mērogā varētu būt iespaidīga: varētu ietaupīt 0,56 līdz 1,51 miljonu tonnu naftas ekvivalenta gadā. Tas ir līdzvērtīgi ES ceļu izmantojošu vieglo automobiļu samazinājumam par 0,5 līdz 1,3 miljoniem.

Komiteja aicina izveidot īpašu ES tīmekļa vietni, kurā sniegti skaidrojumi un papildinformācija par katru riepas marķējumā iekļauto raksturlielumu un ieviests degvielas ietaupījuma aprēķi-

norāda, ka kopējā ietekme ES mērogā varētu būt iespaidīga: varētu ietaupīt 0,56 līdz 1,51 miljonu tonnu naftas ekvivalenta gadā. Tas ir līdzvērtīgi ES ceļu izmantojošu vieglo automobiļu samazinājumam par 0,5 līdz 1,3 miljoniem.

norāda, ka kopējā ietekme ES mērogā varētu būt iespaidīga: varētu ietaupīt 0,56 līdz 1,51 miljonu tonnu naftas ekvivalenta gadā. Tas ir līdzvērtīgi ES ceļu izmantojošu vieglo automobiļu samazinājumam par 0,5 līdz 1,3 miljoniem.

Ar palielinātām auto nodevām cer iekasēt miljonus

Kārtējā dižķibeles laika «dāvana» no valdības tiek rūpēta transportlīdzekļu īpašniekiem. Ikgadējās nodevas palielināšana paredz dubultot nodevu vieglajiem automobiļiem ar pilnu masu līdz 1,8 tonnām, bet nodevu par motocikliem no trim latiem paaugstināt līdz 24 latiem. Motociklistu sašutumu izraisījusi ideja nodevu palielināt līdz 100 latiem, tomēr tika noraidīta (otrs variants — līdz 50 latiem).

Pagājušajā nedēļā valdība nolēma paaugstināt transportlīdzekļu nodevas vairākām transportlīdzekļu kategorijām.

✓ Automobiļiem ar pilnu masu līdz 1,5 tonnām nodeva būs 24 lati (plus 12);

✓ ar pilnu masu no 1,5 līdz 1,8 tonnām 24 latu vietā būs jāmaksā 48 lati;

✓ transportlīdzekļiem ar pilnu masu no 1,8 līdz 2,1 tonnai 45 latu vietā būs jāmaksā 75 lati;

✓ ar pilnu masu no 2,1 tonnas līdz 2,6 tonnām — 54 latu vietā 90 lati;

✓ ar pilnu masu no 2,6 tonnām līdz 3,5 tonnām — 72 latu vietā nodeva būs 110 lati;

✓ vieglajiem auto ar pilnu masu virs 3,5 tonnām — 78 latu vietā būs jāmaksā 150 lati.

Ceļu satiksmes drošības direkcijas vadītājs Andris Lukstiņš informē, ka tādējādi valsts budžetā papildus plānots iekasēt 18,86 miljonus latu, visvairāk — no automašīnām kategorijā no 1,5 līdz 1,8 tonnām. Viņš atzina, ka, piemēram, pērn nodevā iekasēti 27 miljoni latu, bet nākamgad kopējā iekasētā summa no transportlīdzekļu nodevām varētu pārsniegt 45 miljonus latu.

Jauni noteikumi mehānisko transportlīdzekļu atbilstības novērtēšanai

Jaunā redakcijā izstrādāts noteikumu projekts, kas nosaka atbilstības novērtēšanas kārtību mopēdiem, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, vieglajiem automobiļiem, autobusiem, kravas automobiļiem un šo transportlīdzekļu piekabēm, kā arī to sastāvdaļām, kas tiek piedāvātas tirgū un kurus paredzēts izmantot Latvijā, informē Satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Ilze Eida.

Ministru kabineta noteikumu projekts «Mopēdu, mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un to sastāvdaļu atbilstības novērtēšanas noteikumi» 19. novembrī izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē. Lai

noteikumi stātos spēkā, tiem vēl jāgūst valdības atbalsts.

Tiesību aktu projekts izstrādāts, jo pieņemta jauna Eiropas Savienības bāzes direktīva par riteņu transportlīdzekļu atbilstības novērtēšanu. Normatīvā akta projektā noteikta transportlīdzekļu vai tā sastāvdaļu tipa apstiprināšanas kārtība, tipa apstiprinājuma derīgums, grozījumu izdarīšanas kārtība, atzīšanas un reģistrēšanas kārtība, atbilstības sertifikātu izsniegšana, transportlīdzekļu individuālās apstiprināšanas un lietotu transportlīdzekļu atbilstības novērtēšanas kārtība, tirgus uzraudzība utt.

Ar visu Ministru kabineta noteikumu projektu var iepazīties valdības mājaslapā (<<http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40136077&mode=vss&date=2009-11-19>>).

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Svešas degvielas kārotāji

Garāžās un apsargātās autostāvvietās nenovietotas automašīnas arvien biežāk kļūst par kārdinājumu degvielas zagļiem. Tā policijā saņemts iesniegums no kāda Līvānu iedzīvotāja, kurš bija konstatējis, ka laikā no 20. līdz 21. novembrim no viņam piederošās kravas automašīnas Mercedes Benz nolietā dīzeļdegviela — aptuveni 500 litri.

Ar līdzīgu problēmu nācās saskarties arī kādam rudzāietim. 24. novembrī Līvānu novada Rudzātu pagasta iedzīvotājs, 59 gadus vecs vīrietis, konstatēja, ka no viņam piederošā angāra nozagti aptuveni 300 litri dīzeļdegvielas. Uzsākts kriminālprocess. Materiālā zaudējuma apmēri tiek noskaidroti.

Auto sadursme bez cietušajiem

Samērā veiksmīgi, bez cietušajiem, beigusies kāda automašīnu sadursme Riebiņu novadā. 21. novembrī uz ceļa Viļāni — Preiļi — Špoģi kāds 29 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu Opel, nepalaida pa gaiveno ceļu braucošo automašīnu Mazda, kuru vadīja 30 gadus vecs vīrietis. Sadursmes rezultātā bojātas tikai abas automašīnas, cilvēki nav cietuši.

Apzagtas noliktavas telpas

Laikā no 19. līdz 23. novembrim Preiļos kādas noliktavas telpās viesojušies garnadži. Policijā saņemta informācija, ka no telpām nozagti metālmateriāli un elektromotors. Īpašniekiem nodarītais materiālais zaudējums — aptuveni 400 lati. Policijā uzsākts kriminālprocess.

Līvānos aizturēts sērījveida zaglis

Vēl pirms valsts svētkiem, 17. novembrī, Līvānos veikto operatīvo pasākumu rezultātā Preiļu iecirkņa policijas darbinieki aizturēja 1978. gadā dzimušu vīrieti. Viņš tiek turēts aizdomās par sērījveida zādzībām no automašīnām un pagrabiem. Policija turpina izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas.

Smags noziegums Rudzātos

22. novembrī Līvānu novada Rudzātu pagastā savās mājās tika atrasts 49 gadus veca vīrieša liķis ar redzamiem miesas bojājumiem. Veicot izmeklēšanas darbības par šo noziedzīgo nodarījumu, jau nākamajā dienā uz aizdomu pamata policija aizturēja divus jaunus vīriešus, kuri dzimuši 1988. gadā. Kā noskaidrojusi policija, noziedzīgais nodarījums veikts alkohola reibumā sadzīves strīda laikā. Turpinās izmeklēšana pēc Krimināllikuma 125. panta 3. daļas.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Daudz satiksmes negadījumu

Laikā no 13. līdz 19. novembrim Daugavpils iecirkņa teritorijā reģistrēti 18 ceļu satiksmes negadījumi, no tiem sešās avārijās cietuši astoņi cilvēki, bet viens gājis bojā. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 260 protokoli, no tiem 140 — gājējiem, bet četri protokoli — autovadītājiem par transportlīdzekļu vadīšanu alkohola reibumā.

22. novembrī Daugavpilī kāds 1962. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Renault, uzbrauca gājējam, 1951. gadā dzimušam vīrietim, kurš tika nogādāts slimnīcā. Ārsti viņam konstatēja kājas lūzumu, brūces galvā un elkonī, kā arī noskaidroja, ka gājējs bijis alkohola reibumā. Negadījuma apstākļi tiek noskaidroti.

Bēga no policijas

23. novembra naktī Daugavpilī Jaunbūves mikrorajonā kāds 31 gadu vecs vīrietis, vadot automašīnu VW, nepakļāvās vairākkārtējai policijas darbinieku prasībai apstāties. Sākās pakāpšanās, kurā piedalījās Satiksmes uzraudzības rotas ekipāžas un Patruļdienesta rotas ekipāžas.

Automašīna tika apturēta Ķimīku mikrorajonā kādā garāžu kooperatīvā. Konstatēts, ka bēgulojošais VW vadītājs bija alkohola reibumā. Par pārkāpēja atbildību tagad lems tiesa. Viņam draud gan iespaidīgs naudas sods, gan vadītāja tiesību atņemšana, gan administratīvais arests.

BALVU IECIRKNĪ

Gan piekauj, gan draud

19. novembrī Medņevas pagastā kopīgas iedzīšanas laikā izcēlās strīds starp diviem vīriešiem. 20 gadus vecs jaunietis, sitot ar dūrēm pa seju, pamatīgi piekāva 49 gadus vecu vīrieti.

22. novembra naktī Balvos kāds 32 gadus vecs vīrietis, atrodoties alkohola reibumā, traucēja sabiedrisko mieru un kārtību, kā arī draudēja apkārtējam personam ar pistolei līdzīgu priekšmetu. Policija uzsākusi kriminālprocesu un noskaidro notikušā apstākļus.

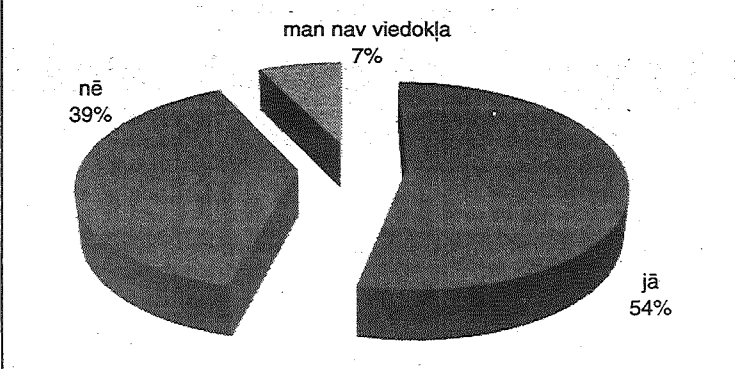
Uzdarbojas garnadži

Konstatēts, ka laikā no 24. līdz 25. novembrim Vīksnas pagastā kādā būvdarbu vietā no traktora nozagti divi akumulatori, 40 litri dīzeļdegvielas un citas mantas. Laikā no 23. līdz 25. novembrim Žiguru pagastā konstatēts, ka no kādam vīrietim piederošās garāžas nozagti metāla izstrādājumi. Īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 300 latu apmērā. Par abām zādzībām policijā uzsākts kriminālprocess.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Aptaujas rezultāti internetā (no 23. līdz 29. novembrim)

Vai jūs atbalstītu tautas vēlētu prezidentu?

«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 3. decembrim.

T	ā	l	r	.														
---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtīņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālrunis/fakss 53-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

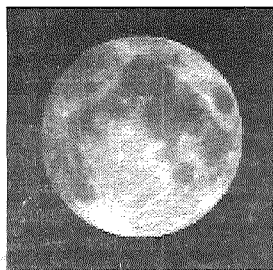
Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Mēness kalendārs

2. decembris. 17. Mēness diena (sākas 15:17). II-III Mēness fāze (pilns). Dviņi. Šajā dienā mēs viegli iegūstam iekšējo brīvību. Var ļaut sev vaļu, atrasties un pēc sirds patikas paliksmot. Šajā Mēness diennaktī var baudīt nedaudz baltvīna vai uzkaršēta sarkanvīna, nodoties mīlestībai, dejot un dziedāt jaustrā kompānijā. Taču galvu pazaudēt gan nav ieteicams: diena nāk ar

daudzām nekontrolējamām enerģijām, kuras, ja tiek pārliekas izmantotas un zaudēta mēra sajūta, var ievest neceloš. Tāpēc sekot, lai jūsu liksmošanās nepārvērsas klajā trakosānā un primitīvā žūpošanā. Šī diena ir piemērota laulību slēgšanai — šāda savienība būs ilga, tajā nekad neapdzisis mīlestība.

Ja šajā Mēness diennaktī rādās patīkami sapņi, tas nozīmē, ka mēs sevi veiksmīgi apliecinām radošajā jomā un mīlestībā. Ja sapņi ir nepatīkami, tas liecina, ka mūsu dzīve nav pietiekami radoša un arī ar mīlestību nav viss kārtībā. Šāds sapnis atgādina: šīs problēmas var risināt, nepalaidiet garām iespēju — pienācis īstais brīdis.

3. decembris. 18. Mēness

diena (sākas 16:22). III Mēness fāze. Vēzis (sākas 18:01). Šajā mēness diennaktī apkārtējā vide gluži kā spogulis parādīs jūsu patieso būtību. Viss nepatīkami, ko šajā dienā dzirdēsiet par sevi, ir patiesība, tāpēc neapvainojieties, bet padomājiet par to, kā no trūkumiem atbrīvoties. Ja dzirdēsiet ko patīkamu, — priecājieties: tā ir tirā patiesība. Šīs Mēness dienas enerģētika cilvēku padara pasīvu: pēc vētrainās iepriekšējās dienas tas ir dabiski. Taču pastāv arī varbūtība, ka pakļausieties svešai ietekmei un sāksiet kādu atdarināt. Tāpēc jāsaģlabā prāta skaidrība un objektīvi jāvērtē sevi un apkārtējos cilvēkus. Nedrīkst ļauties ilūzijām, zemiskiem instinktiem un melnām domām. Vēlams mazāk gulēt, citādi varat pamosties sa-

lauzti. Nav ieteicams dzert un smēķēt. Ļoti vēlama ir masāža, ādas attīrīšana, dažādas atjaunošanas procedūras, pirti iešana. Tā ir viena no labākajām dienām, lai badotos. Ja nebadojas, tad nelietot gaļu. Ēd riekstus un ēdienu gatavo ar augu eļļu. Taču, ja redzēsiet sapņi, tās var pateikt priekšā, kas jums traucē dzīvot. Vēl sapnis var parādīt ceļu uz izdziedināšanos.

4. decembris. 19. Mēness diena (sākas 17:48). III Mēness fāze. Vēzis. Sātaniska diena. Šajā laikā pār pasauli valda ļoti smaga un cilvēkam nelabvēlīga enerģētika. Jums draud ļaunās apdullumam un apmātibai. Nekļūdieties, neapjūciet, neļaujieties svešai ietekmei — šajā dienā ļoti daudzi enerģētiskie vampīri gri-

bēs saindēt jūsu dvēseli un laupīt jums spēkus. Tāpēc labāk būs, ja ne ar vienu nekontaktēsieties, pat pa telefonu. Nevajag pieņemt lēmumus un neko pasākt, nevajag pakļauties nekādām idejām — jūs var ievilināt maldu un netikumu tīklos. Nevajag skaidrot attiecības, jo jūs tās vēl vairāk sarežģīsiet un sabojāsiet. Šajā dienā ir labi attīrīt visu, ko vien iespējams — dvēseli, sirdsapziņu, domas, miesu, māju. Var pasēdēt pie uguns, dedzināt sveces, skaitīt lūgšanas. Vēlams, lai mājā visu dienu degtu svece. Ir lietderīgi nožēlot slīktās domas un aplamo rīcību, atbrīvoties no svešas ietekmes, aplāpēt savu lepību. Redzētie sapņi ir tukši, tie nekad nepiepildās.

Sieviete ikdienā ar kosmētiku uzziež sev vidēji 515 ķīmiskās vielas

Mūsai britu sieviete ik dienas «aplaimo» savu ķermeni vidēji ar 515 ķīmiskajām vielām, ko satur sejas un ķermeņa kosmētika, liecina pētījums, ko veicis dezodorantu ražotājs «Bionsen».

Lietodamas dažādas sejas un ķermeņa losjonus, smaržas, dezodorantus un citus kosmētikas un parfimērijas rūpniecības izstrādājumus, sievietes, bieži pašas to neapzinoties, uz sava ķermeņa pārnēsā simtiem dažādu ķīmikāliju. Dažas no šīm vielām var izraisīt kancerogēnas, vēl citas kairina ādu vai pat var izraisīt priekšlaicīgu novecošanos.

Mitrinošie losjoni, lūpu krāsas un skropstu tušas mēdz saturēt aptuveni trīsdesmit ķīmiskas vielas, bet smaržas — pat 400, norāda kompānija.

Vairāk nekā trešdaļa no 2016 aptaujātajām sievietēm atzinušas, ka neko nezina par savas «dienišķās kosmētikas» svarīgākajām sastāvdaļām, un tikai 9% izpētījušas tās sastāvu pietiekami pamatīgi.

Pāri par 70% aptaujas dalībnieču nav slēpušas, ka viņām īpaši nerūp, cik daudz ķīmikāliju viņas ieziļ savā ādā. Tikai desmitā daļa apjautāto iepērkoties cenšas izraudzīties kosmētiku pēc iespējas bez sintētiskām sastāvdaļām.

Lai panāktu labāku efektu, daudzus jaunajos «brīnumlīdzekļos» tiek iekļauts aizvien vairāk ķīmisko vielu, un tas var nozīmēt arī lielāku risku.

Kā atzīst «Bionsen» pārstāve Šarlotē Smita, sievietes vēl nekad nav pievērsušas tik lielu uzmanību savam tēlam kā šobrīd, un gaļu gaitā viņu priekšstati par nepieciešamajām skaistumkopšanas procedūrām kardinali mainījušies no tiem laikiem, kad šajā nolūkā pietika vienkārši tīri nomazgāties, līdz pašreizējam «skaistuma režīmam», kas paredz ik dienas klāt uz sejas paštonējošos iedeguma krēmus, mākslīgi pagarināt skropstas, nagus un matu.

Kā liecina kāds cits nesen veikts pētījums, trešdaļa sieviešu vecumā līdz 25 gadiem regulāri izmanto kosmētikas izstrādājumus, kas paredzēti «dāmām pēc 40», tādējādi arī pakļaujot savu ādu nevajadzīgām un bieži vien nevēlamām iedarbībām.

LETA

Žurnāla GEO decembra numurā

Paradīze — leģenda, patiesu notikumu atstāsts vai alegorija? GEO izseko paradīzes mitam dažādās reliģijās un cilvēces centieniem atrast Ēdenes dārzu zemes virsū.

Pasaules nomalē — Pamira kirgīzu dzīve bez kontaktiem ar ār pasauli.

Māja pilsētas izmērā — Sanpaulu supermāja «Copan» ar 1160 dzīvokļiem.

Elektrības ģēnijs — nesaprastais Nikola Tesla.

Noslēpumainās grācības — ūdens milži Floridas lamantīni.

Tropu noslēpums — gigantiskais lietusmežu mērīšanas projekts.

Žurnāls GEO. Savādāks skats uz pasauli

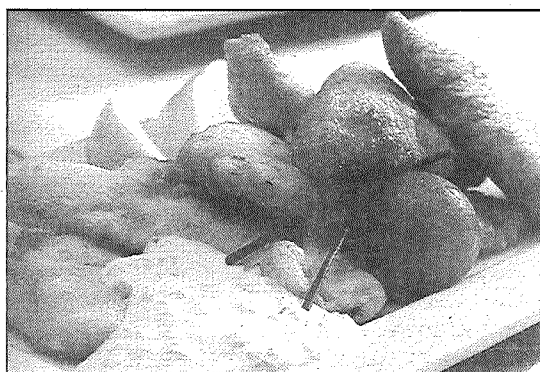
LABU APETĪTI!

Mīklā cepta zandarta fileja ar marinātiem gurķiem

2 kubīņi dārzeņu buljona, 700 g zandarta filejas, 8 ēd. karotes milts, 3 olu baltumi, 150 ml alus, 1/2 citrona, 4 marinēti gurķi, 250 g majonēzes, eļļa cepšanai.

No citrona izspiež sulu un tajā izšķīdina vienu buljona kubīņu. Zandarta fileju sadala četrās porcijās un katru no abām pusēm ierīvē ar citrona un buljona maisījumu. Liek malā, lai marināde iesūcas.

Atli izšķīdina otru buljona kubīņu. Seklā, platā traukā sajauc miltus ar alu. Viendabīgāku masu iegūst, ja izmanto putojamo slotiņu un alu miltiem

lej klāt pakāpeniski.

Olu baltumus saputo un pievieno alus un milts maisījumam. Pannā uzkaršē eļļu. Katru filejas porciju no abām pusēm iemērc sagatavotajā mīklā un liek sakarsētajā pannā. Cep zivi uz vidēji lielas uguns 4 minūtes katru pusi, vienu reizi apgriežot.

Marinētos gurķus sarīvē skaidiņās un sajauc ar majonēzi. Pasniedz ar izcepto zivi.

Vai, jūsuprāt, Latgalē tūrisma nozare ir attīstīta?

Oiga Radionova, strādā nodarbinātības projekta ietvaros, no Līvāniem:

— Ļoti bieži ar pārsteigumu nācies secināt, ka mani vienaudži un citi Līvānu jaunieši neko nav dzirdējuši ne par stikla muzeju ar unikālajiem eksponātiem, ne par vietējo amatniecības centru. Viņi ir pārsteigti, kad es to stāstu. Skumji, ka skolēni tiek vesti ekskursijās uz tālām Latvijas vietām, kas, protams, arī ir jāiepazīst, bet Latgales skaistums viņiem netiek parādīts. Pie mums tik daudz ir, ko redzēt – Rāznas ezers, Daugavas loki, Daugavpils cietoksnis, parki Preiļos un citviet. Katrā Latgales pilsētā un novadā ir kāds ievērojams cietoksnis objekts. Daudzus no tiem esmu apskatījusi. Informācijas par šiem objektiem ir ļoti daudz, vajag tikai gribēt to sasmēklēt. Līvānos ļoti plašu izziņas materiālu var iegūt aktīvā tūrisma centrā, kā arī Latgales mākslas un amatniecības centrā.

Līvija Tamane, strādā tūrisma jomā, no Lūkstes:

— Uzskatu, ka šī nozare patiešām ir attīstīta. Pie mums ir ļoti liels potenciāls, top aizvien vairāk viesu māju. Cilvēki Latgalē atrod daudz iespēju atpūtai, pie tam tas iznāk lētāk, nekā ceļojot uz tālām vietām. Daugavpils cietoksnis, Pilskalnes Sīguldīna, Velnzers, Karaļa kalns Aglonā un viss, kas saistīts ar šo novadu, Rāzna, Daugavas loki, Preiļu parks, Ieļu muzejs, — šo uzskaitījumu varētu turpināt ilgi, un visu objektu apskatei ar pāris dienām nepietiktu. Plus sakrālās celtnes, kas ir unikālas visas pēc kārtas, piemēram, Aglonas bazilika, Pasienas baznīca. Pareizi dara tie tūrisma centri, kas sniedz plašu informāciju, piemēram, negaida, kad klienti nāks pie viņiem, bet paši izplata bukletus, kartes skolās, darba kolektīvos. Interesējam arī skolēnus apceļot Latgali.

Leona, pensionāre no Līvāniem:

— Kas nu pensionārs par ceļotāju? Īpaši pēc pensiju «apgriešanas». Es atpūtai un izklaidei izmantoju tikai tās iespējas, kas ir bez maksas, dziedu un dejuju seņioru kolektīvos. Latgalē ir daudz ļoti skaistu vietu, — Aglona, Daugavas loki, Ieļu muzejs Preiļos, amatniecības centrs Līvānos un citas, kur tūristiem ir, ko redzēt. Ne tikai atbraucējiem no svešām zemēm, bet arī vietējiem cilvēkiem, kam varbūt nav līdzekļu tāliem ceļojumiem.

Aleksejs Davidovičs, uzņēmējs no Jēkabpils:

— Esmu ļoti aizņemts cilvēks, un man neatliek laika pievērsties tūrismam. Tomēr zinu daudzas ievērojamas cietoksnis vietas, ko Latgalē tūristi var apskatīt gan Daugavpilī, gan Līvānos, gan Preiļos un citviet. Es domāju, ka tūrisms te ir perspektīva nozare.

Uzskatu, ka, piemēram, ēdināšanas ziņā, Latgales apceļotāji vairāk tiek lutināti nekā citos reģionos. Latgales kafējnicās un viesu namos ēdiens ir garšīgāks nekā citviet Latvijā.

Sliktāk ir ar norādēm uz tūrisma un atpūtas objektiem. Būtu labi, ja lielo šoseju vai lauku ceļu malās atrastos kādas norādes zīmes, ka tuvumā apskatāms kāds dabas vai arhitektūras objekts, ka tur ir viesu nams. Bet no otras puses – pašlaik situācija tāda, ka šāda norāde, droši vien, ātri tiktu nolauzta un nodota krāsaino metālu uzpircējiem. Domāju, ka kopumā tūrisma nozarē visas rezerves vēl nav izsmeltas.

Aigars Ostrovskis, uzņēmējs no Līvāniem:

— Neesmu iedzīlīnājis tūrisma centru piedāvājumos un par to izstrādātajiem maršrutiem man maz informācijas. Latgali bieži apceļojam draugu grupā, savā kompānijā. Te ir daudz iespēju. Var ceļot ar plostu pa Daugavu un ar laivām pa citām upēm, var atpūsties pie ezeriem. Neizmantojam viesu namu piedāvājumus, jo labprāt nakšņojam brīvā dabā, teltīs. Latgales daba ir laba vieta relaksācijai. Tiem, kas strādā tūrisma jomā, ir daudz iespēju apzināt pieprasījumu un vēl plašāk izmantot sava reģiona iespējas.

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

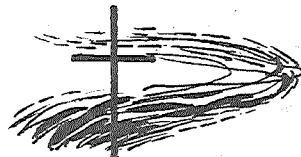
Vislētākie logi Preiļos.
Tālr. 28673992.

Pārdod

NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;
OPEL ZAFIRA (2001. g. izl., 1,8, TA), MITSUBISHI COLT (2004. g. izl., TA, 1,5, dīzelis, ideālā stāvoklī). T.29480463;
VOLVO S 40 (2001. g. izl., 1,6, benzīns, tumši zilā krāsā). T.26885276.

Dažādi

Atdošu labās rokās mēnesi vecus kucēnus.
Tālr. 29952943.

Pārtrūka stīga, aplusa dziesma,
Apdzisa zvaigznes, saira sapņi.
Viss tas notika pēkšņi un strauji.
Pielijis sāpju un asaru trauks.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, no Modra PAKAVA uz mūžu atvadoties?
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Klauvē mana dvēselīte
Pie Dieviņa namdurvīm.
Celies, Dieviņ, aun kājiņas,
Laid iekšā dvēselīti.
Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja kolektīvs izsaka visdziļāko līdzjūtību Janīnai Pakavai, DZĪVESBIEDRU mūžībā pavadot.

Ir sāpes, ko nevaram dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu...
Nostājas blakus tev draugi un klusē
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.

Kad, rudens vējiem nemīlīgi pūšot kailajos koku zaros, viena dvēselīte izraud skumjas par garām slidošo laiku, nepiepildītiem sapņiem un neizbaudītiem dzīves mirkļiem, esam kopā ar kolēģi Janīnu Pakavu, VIRU pārāgri zaudējot.
Preiļu rajona pašvaldības administrācija

Gribēju tālus ceļus vēl iet,
Bet satumsa nakts...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Janīnai Pakavai, VIRU zaudējot.
Preiļu novada Izglītības pārvalde

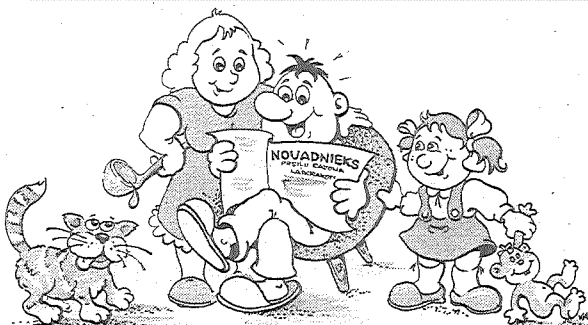
Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tik pārstāj līdzās būt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumjā brīdī esam kopā ar kolēģi Jāni Sporānu un dēliem, mīlo cilvēku mūžībā pavadot.
«Ripo» kolektīvs

GODĀTIE ABONENTI!

Turpinās preses abonēšana 2010. gadam:

- līdz 25. decembrim – pasta nodaļās ar interneta pieslēgumu;
- līdz 25. decembrim – internetā www.pasts.lv;
- līdz 20. decembrim – pie lauku pastniekiem;
- līdz 20. decembrim – pasta nodaļās bez interneta pieslēguma;
- līdz 20. decembrim – pa tālruni 67008001 (tālruņa darba laiks no plkst. 7 līdz 22).

- ✓ Abonementa noformēšana Latvijas Pasta nodaļās un pie pastniekiem maksā Ls 0,41 par katru izdevumu.
- ✓ Abonementa noformēšana internetā un pa bezmaksas tālruni 76008001 – bez maksas.

ABONĒT redakcijā ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t. i., Ls 35,20.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena

- fiziskām personām ir Ls 3,20;
- juridiskām personām Ls 3,99 (cena 2010. gadam samazināta par 25%, salīdzinot ar 2009. gadu).

«Novadnieku» var abonēt arī:

- ✓ internetā mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā «Abonēšana»;
- ✓ zvanot pa tālr. 65307057.

Abonēšanas pakalpojumi redakcijā ir bez maksas.

UZMANĪBU!

LĪVĀNU NOVADA iedzīvotāji «Novadnieku» izdevīgi varēs abonēt 11. decembrī no pulksten 10.00 līdz 14.00 GE Money Bank telpās Līvānos, Dzelzceļa ielā 1.
Būsiet laipni gaidīti!